

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-ci G-le a Țării Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RÈNÈ DÈMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

Cu acest număr încheiem anul 1927. Numărul viitor va apare cu data de Duminică 1 ianuarie 1928.

Rugăm pe onor. noștri cititori rămași în restanță cu plata a ține socoteală de sacrificiile ce ne impunem și a ne trimite plata prin mandat postal, notând pe verso numărul partidei imprimat pe bandă.

TABLA DE MATERII PE 1927 s'a pus în lucrare și la 20 Ianuarie va fi complet gata. Prețul cu care se va pune în vânzare va fi tot 100 lei ca și cele din anii trecuți

S U M A R

- Lămurirea unui echivoc, de Trajan Alexandrescu.
- Din lipsurile Codului penal (Art. 40 c. p.). Soluții și propuneri, de George Solomonescu.
- Jurământul supletoriu, de avocatul I. Chernes.
- Care este în lumina Codului penal român și a Codului penal din Transilvania, cadrul de aplicare și de interpretare al legii privitoare la majorarea cifrei amenzilor judecătorești și la modul încasărilor lor, de judecătorul D. Ștefănescu.

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Casație s. I: *Sevastița Râmnicu cu Maior Ghigori* (Dreptul copilei, căsătorite de a cere alimente de la părinți. Drept personal, independent de dreptul ginerelui. Art. 185, 188, 189, 191 și 196 c. civ.).
- Curtea de Casație s. III: *Uniunea Obștiilor și Cooperativelor agricole din jud. Ilfov cu D. A. Cosmette* (Incompetința de ordine publică a instanței se poate ridica de-adreptul la Curtea de Casație și chiar din oficiu. Presidarea camerei arbitrale de conciliațiune de pe lângă Bursă de o persoană căreia i s'a atribuit calitatea de membru și vice-președinte interimar al Camerei de comerț, nu prin alegere din partea corpului electoral, ci printr'un act de dispoziție al puterii executive. Rea constituire a instanței. Casare).
- Idem: *Ion Jianu cu Ministerul de Justiție* (Dacă un motiv de recurs, privitor la incompetința de ordine publică a instanței, poate fi respins ca tardiv? Art. 109 pr. civilă. Punerea în disponibilitate a magistraților amovibili. Competință. Art. 139 și 193 legea org. judecătorești), cu o Notă de I. Gr. Perieteanu.
- Trib. Romanai s. I: *Banca Caracal cu Moara Albina și Florea Ozun* (Dacă promisiunea de debânzi poate fi cerută în acțiunea cambială?).
- Trib. Prahova s. III: *Moștenitorii def. C. Antonescu* (Partaj. Tranzacție. Anularea ei. Nou partaj între moștenitori. Petiție de hereditate. Unde urmează a fi intentată? Acțiune care cuprinde 2 capete de cereri: anularea unei tranzacții și partajul averii).

Lămurirea unui echivoc

În urma comentariilor foarte variate și cu totul îndepărtate de realitatea lucrurilor, pe cari le-a provocat articolul *Exodul Judecătoresc*, apărut în numărul 38 din 1927 al revistei noastre, datorit colaboratorului nostru d-l Traian Alexandrescu, d-sa a adresat următoarea scrisoare d-lui Oscar Nicolescu, Prim-Președinte al Inaltei Curți de Casație :

Domnule Prim Președinte,

În urma explicațiunilor ce mi-ați cerut, cu privire la articolul meu „Exodul judecătoresc”, publicat în numărul din 13 Noembrie 1927 al revistei *Curierul Judiciar*, am onoarea a vă comunica următoarele lămuriri :

În textul acestui articol, figurează câteva rânduri, cărora li s'a atribuit o altă intențiune decât aceea pornită din sentimentele și gândul meu.

Am voit să dau, articolului meu, numai caracterul unui meritat omagiu pentru chipul în care magistratura își face datoria și să manifest o sinceră solidarizare cu durerile ei.

Pentru un publicist, nu poate fi o mai adâncă părere de rău, decât constatarea că expresiunea gândurilor și aprecierilor lui a putut atinge, prin forma lor, susceptibilitatea unor persoane sau a unui corp constituit, cărora le păstrez toată deferența.

Regret că afirmațiunea făcută, la adresa unuia dintre membrii Inaltei Curți de Casație, întemeiată pe unele împrejurări, interpretate, involuntar, în mod eronat, și pe informațiuni dovedite azi, din fericiire, că nu mai pot privi pe nici unul dintre membrii acestei Inalte Instanțe, a putut fi apreciată într-o perspectivă, cu totul străină de adevărata mea

intențiune și că a putut da loc prin lipsa unei individualizări, la o situațiune de nemulțumire și echivocitate.

Primiți, vă rog, Domnule Prim Președinte, expresiunea sentimentelor mele de respectuoasă considerațiune.

TRAIAN ALEXANDRESCU

DIN LIPSURILE CODULUI PENAL

(Art. 40 c. p.).

Soluții și propuneri

Concentrarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni într'un singur articol (1) oricât de cuprinzător îl vor fi socotit autorii actualului c. p. face insuficientă reglementarea acestei materii prin natura ei atât de complicată. Sunt o mulțime de probleme pe care practica le prezintă în fiecare zi instanțelor noastre judecătorești, pentru a căror rezolvare în lipsa de texte, aceste se servesc în dauna uniformității de creații pretoriene.

În chipul acesta e soluționată problema cumulului ideal despre care art. 40 c. p. nu vorbește nimic. Un individ, funcționar telegrafo-poștal deschide un plic, de corespondență și sustrage o coală timbrată de 2 lei.

Un altul dă în judecată sub o învinuire calomnioasă, dovedită învederat nedreaptă, pe cineva. În asemenea cazuri ne aflăm în fața unei singure acțiuni care lezează mai multe texte de lege, a unui concurs ideal de infracțiuni. Și cum art. 40 e aplicabil numai când e vorba de mai multe acțiuni concurente care lezează mai multe texte de lege, cazurile citate mai sus, ies de sub prevederile lui.

Necesitățile practice însă cer diferențierea cumulului ideal, de infracțiunea unică, sub raportul tratamentului (2). El nu e după cum foarte judicios observă Lobe (3), o creație a raționamentului juridic, ci o realitate care nu poate fi înlăturată dintr'un cod (4).

Adulterul comis într'un loc public, e un fapt mai grav decât cel comis fără publicitate — și mărturia mincinoasă întărită cu un act fals confecționat de însuși autorul sperjurului, denotă la acesta un plus de perversitate față de cel ce se mărginește să mistifice numai oral adevărul. Chiar pericolul pentru societate e în primul caz mai mare.

În afară de asta s'ar putea întâmpla ca faptul sau

calificarea cea mai gravă să se constate inexistent de instanța supremă și cum o nouă urmărire sub o altă calificare nu e posibilă din cauza caracterului unitar sub care a fost privit — autorul scapă de orice pedeapsă. Iar dacă numai sub calificarea cea mai ușoară faptul e însoțit de o decădere, aceasta nu poate fi aplicată.

Aceste considerațiuni au determinat jurisprudența noastră să socotească concurs de infracțiuni cazurile citate mai sus și altele similare cum e ultrajul prin cuvinte și ultrajul prin lovire, în același timp (5) sau lovirile aplicate de aceeași persoană la două deosebite persoane (6) sau faptul unui notar care după ce falsifică registrul de stare civilă constatând moartea în ziua de 9 Decembrie în loc de 7 Decembrie, falsifică și autorizația de înmormântare în același mod (7).

Însă alte ori jurisprudența a considerat ca greșită aplicarea art. 40 când un infractor e dat în judecată pentru fals și escrocherie când de fals s'a servit pentru ca să înșele buna credință a victimei zicând că, întrucât escrocheria e consumată prin chiar faptele care constituie falsul, se confundă cu acest delict care este el mai grav (8).

Iar doctrina reprezentată prin I. Tanoviceanu, critică condamnarea pentru acțiune învederat nedreaptă și pentru denunțare calomnioasă a unui individ care formulase o reclamațiune nedovedită (9). De asemenea critică decizia secț. Vac. 969 din 903, care a considerat ca două fapte, deschiderea plicului pentru a sustrage o coală timbrată de 2 lei (156 și 308 c. p.), găsim că intențiunea infractorului era numai furtul, iar deschiderea plicului era mijlocul și consideră ca o singură infracțiune fapta unuia care trăgând cu arma a omorât și a rănit două persoane în același timp (10). Și criticele acestea sunt întemeiate în sistemul codului nostru ori cât de criticabil ar fi sistemul în sine.

El trebuie înlăturat și acest lucru îl face proiectul de cod penal din 1923 prin art. 60, care prevede cumulul ideal.

Astăzi aproape toate codurile mai noi și proiectele reglementează cumulul ideal de infracțiuni, agravând pedeapsa în acest caz, după cum o agravează în caz de cumul real.

De cumulul ideal de infracțiuni trebuie deosebit concursul de legi (11).

Iată un brutar dat în judecată pentru că a vândut pâine de 0.700 kgr. drept pâine de un kgr. Acest fapt e prevăzut de două texte de lege: de art. 40 din legea asupra sistemului metric și de art. 19 din legea pentru înfrânarea speculei, fiind vorba de o singură infracțiune susceptibilă de calificări deosebite; sau, un individ care a vătămat un lucru mișcător al altuia. (art. 355 și 393 c. p.).

În aceste cazuri și în altele similare faptul nu mai e susceptibil de două calificări. Sunt două texte de lege aplicabile, însă din raporturile lor interne (12),

5) Cas. II, Nr. 3692 din 910.

6) Cas. II, Nr. 2520 din 907.

7) Cas. II, Nr. 551 din 98.

8) Cas. II, Nr. 30 din 919.

9) *Curs de drept penal*, vol. I, pag. 676 nota 1.

10) *Idem*, nota 2.

11) D-l P. Garraud, *Les avants-projets polonais* pag. 100 găsește greșită denumirea de concurs ideal, formal sau intelectual de infracțiuni, a cazurilor citate mai sus și susține că în asemenea cazuri e vorba de un concurs de legi.

12) *Hippel: Die allgemeine Lehre vom Verbrechen in den Entwürfen*. Z. 1921 p. 541.

1) Sunt coduri cum e cod. pen. italian care tratează materia în 12 articole (art. 67—79) iar c. pen. japonez în 10 articole (45—55).

2) Iar considerațiuni în legătură cu o bună politică criminală nu îngăduie asimilarea lui cu cumulul real, cum încearcă uneori să facă jurisprudența franceză, R. Garraud, *Cours*, vol. III, ed. III, pag. 239.

3) *Verbrechenkonkurrenz und Entwürfe* 1925, G. S. 93 pag. 118. Vezi și *Hippel Z.*, Vol. 42 (1921), pag. 541.

4) Și dacă lipsa unor dispoziții speciale nu e atât de simțită se datorește în bună parte și motivului că în practică și cu aplicarea art. 40 c. p. și fără aplicarea lui se ajunge din punct de vedere al pedepsirii infractorului la același rezultat. De obicei cei instanțele judecătorești rețin faptul sub calificarea lui cea mai gravă și îi poate aplica maximul pedepsei aferente. Singura deosebire ar fi că facultatea se transformă în obligație dacă aplică dispozițiile de la cumul. Altfel în codurile și proiectele care agravează pedeapsa peste maximul prevăzut pentru infracțiunea cea mai gravă cum face de pildă proiectul german din 1925.

din analiza stărei de fapt și de drept rezultă că numai unul se poate aplica. Prin pronunțarea unei pedepse, cealaltă e exclusă (principiul alternativității (13).

În unele din legislațiuni cari admit cumulul ideal de infracțiuni, legiuitorul a căutat să fixeze el singur granița dintre aceste două forme de concurs — printr-o redactare mai adecvată a textului corespunzător. Așa art. 79 c. p. german. Și ca el și proiectul german din 1919 care în art. 90 zice că e concurs ideal dacă o acțiune *lezează* (14) mai multe dispoziții de lege, spre deosebire de contra proiectul din 1911 — care e mai puțin clar, consideră ca atare o acțiune care *cade* sub prevederile mai multor legi (15).

Cazurile cele mai frecvente de concurs de lege le furnizează întâlnirea unei dispoziții speciale și a alteia generale. Un tânăr se folosește de un certificat fals ca să fie dispensat de serviciul militar. Faptul de a se servi de actul falsificat cade atât sub prevederile legii recrutări, cât și a codului penal (art. 127). Se va aplica legea specială cu excluderea celeilalte.

Acest principiu e consacrat în unele texte cum e codul penal olandez în mod expres (16).

De cumulul ideal de infracțiuni trebuie deasemeni deosebit delictul continuu.

Un hoț neputând lua dintr-o dată paltoanele aparținând mai multor persoane, aflate într-o cameră, le ia de mai multe ori. Sau un servitor procurându-și o cheie falsă, ia de mai multe ori bani din serinul stăpânului. În acest caz e pluralitate de acte, însă unitatea de rezoluțiune criminală, de loc, face ca toate actele să constituie numai o acțiune, o singură infracțiune.

Tot pentru a înlătura echivocul unele coduri penale, cum e codul penal mexican, art. 28 finlandez, art. 1 cap. 7, olandez, art. 56, cod. pen. japonez, art. 55, proiectele germane afară de cel din 1925, etc. caută să definească și să reglementeze expres delictul continuu (17).

13) *Liszt*: Lehrbuch des deutschen Strafrechts ed. 24 p. 239 care consideră ca o: „scheinbare Gesetzeskonkurrenz” loviturile cari au cauzat moartea și omorul, furtul și defurnarea în cazul depozitarului care a sustras lucrul depozitat.

14) O redactare similară are art. 28 c. p. mexican și art. 79 c. p. italian printre altele.

15) S'ar putea spune că toate acțiunile singulare care constituiesc cumulul ideal cad sub prevederile mai multor legi, așa încât o deosebire între ele n'ar fi posibilă. Însă nu toate lezează. Și mai puțin clar art. 62 c. p. norvegian: „mai multe infracțiuni comise printr-o singură acțiune”.

16) Art. 55.

17) Încercarea acestor legiuiri de a da o definiție delictului continuu a eșuat. Ba uneori confuzia e patentă cum e de pildă în codul olandez care vorbind de delictul continuu citează ca atare falsificarea și punerea în circulație a banilor falsificați, delict denumit după cum vom vedea „complex” și spune că în caz de deosebiri de pedeapsa acțiunilor constitutive, se va aplica pedeapsa cea mai grea. Or, unul din caracterele delictului continuu e identitatea acestor acte constitutive. Dacă pentru a lua întreaga sumă aflată în sertar, după ce a luat o parte, servitorul sparge sertarul închis între timp de stăpânul ce s'ntîșe, nu ne mai găsim în fața unui delict continuu, ci în fața a două furturi unul simplu, altul calificat, concurs real de infracțiuni. Vezi în acest sens *I. Tanoviceanu*, vol. I, pag. 555 și urmă. De aceea e mai bine, credem, să se evite reglementarea acestei chestiuni în lege atâta vreme cât nu se găsește o definiție mulțumitoare. Credem însă, alături de fostul nostru profesor că, chestiunea de a se ști, în fiecare caz special, dacă ne aflăm în fața unui delict continuu, e o chestiune de drept,

Mai delicată e chestiunea în cazurile numite de Tanoviceanu infracțiuni complexe (18). Un individ pentru a comite o infracțiune, către care se îndreaptă voința sa în mod exclusiv, săvârșește acte care constituie ele însăși infracțiuni: fals pentru a realiza o escrocherie, violare de domiciliu sau distrugere pentru a săvârși un furt, lovituri pentru a comite omorul, violul.

În asemenea cazuri în cari diferitele acte sunt considerate ca mijloace, credem că aproape întotdeauna, dacă nu în totdeauna, ne vom găsi în fața unui cumul ideal de infracțiuni.

De aceea găsim neîntemeiată părerea lui Carrara (19) care crede că nu e juridic să se cheme cineva la răspundere pentru rebeliune și injurie. Aici cel puțin injuria nici nu e măcar un mijloc indispensabil pentru comiterea rebeliunii.

Sunt coduri cari prevăd, în mod expres, că în asemenea cazuri infractorul va suferi pedepsele aplicabile la toate delictele comise, cu condiția ca acestea să nu fie considerate de lege ca elemente constitutive sau ca circumstanțe agravante. Așa c. p. italian (art. 77) cod. pen. spaniol (art. 90) (20).

* * *

O altă chestiune pe care art. 40 c. p. o lasă nerezolvată e cea privitoare la modul de aplicare a pedepsei de judecător, în caz de cumul (21). Între cele două sisteme cunoscute — a pronunțării unei singure pedepse pentru toate infracțiunile concurente și a pluralității de pedepse, care la urmă au să se contopească într'una singură, legiuitorul nostru stă indecis.

Jurisprudența a interpretat textul în favoarea primului sistem. Această interpretare însă dă naștere la o mulțime de neajunsuri. Cel mai de seamă, e greutatea de a executa o hotărâre în cazul când una dintre infracțiunile avute în vedere la pronunțarea pedepsei a fost amnistiată. Mai ales după război cazuri s'au prezentat destul de des. Strict, într'un asemenea caz hotărârea trebuie reformată pentru a se scoate pedeapsa aferentă infracțiunii care numai există (22).

nu de fapt, așa cum a hotărât cândva Curtea noastră de Casație. (Cas. II, 56 din 4 Februarie 1897. B. 211).

Nu credem însă întemeiată părerea lui Tanoviceanu că distincția e inutilă. S'ar putea susține lucrul acesta de lege lată. De lege ferenda, însă, și mai cu seamă într'un sistem în care cumulul ideal de infracțiuni e asimilat din punct de vedere al tratamentului cu cumulul real, cum e în codul penal olandez, norvegian, e foarte utilă, fiindcă altfel s'ar pedepsi bigamia, sechestrarea ilegală, etc. ca cumul, cu pedepse prea mari.

18) *Loc. cit.* p. 677.

19) Carrara: Programma, P. S. V, par. 2786—2790.

20) P. Garraud, *loc. cit.* p. 101 și nota 1.

21) În ce privește pedeapsa legiuitorul adoptă regimul cel mai criticat al absorbițiunii pedepsei mai ușoare de cea mai grea. Excepție fac câteva cazuri anume prevăzute în partea specială (art. 178, 195 și 286 c. p.) și cumulul de contravențiuni.

22) Sistemul jurisprudenței noastre pare a fi altul. Cel puțin în caz de cumul de infracțiuni de aceiași natură și supuse la aceleași pedepse, Curtea noastră de Casație distinge între cazul când pedeapsa pronunțată a atins maximul și în cazul când nu l'a atins hotărând că numai în acest din urmă caz se poate cere reformarea hotărârei (Cas. II, 6602 din 1916). Când e vorba de infracțiuni de naturi deosebite, uneori Curtea de Casație se pronunță în același fel. (Cas. II, 3095 din 1915). Vezi Pastion și Papadopol, cod. penal adnotat sub art. 40 și *I. Tanoviceanu*, *loc. cit.*, pag. 687 și urm.

Un alt inconvenient apare în caz de casare pentru lipsa unui element constitutiv a uneia din infracțiunile concurente. Dacă infracțiunea ar fi dedusă singură în fața curții de casație, casarea ar avea loc fără trimitere. Alături de altele, provoacă trimiterea din nou a hotărârei la instanța de fond, care are să decidă asupra pedepsei.

Credem că nici art. 40 (23) nici principiul necumulării pedepselor nu s'ar opune ca judecătorul să pronunțe pentru fiecare din infracțiunile concurente o pedeapsă. Art. 40 e copiat după art. 55 al. codului penal prusian, ale cărui principii au trecut și în actualul cod penal german (art. 79).

Cu o redactare asemănătoare codul penal german e interpretat de jurisprudența germană în sensul tezei pluralității de pedepse.

Astăzi această jurisprudență cu toată opunerea unei părți din doctrină, care a isbutit, ce e drept, să-și impună punctul de vedere cu ocazia redactării ultimului proiect (24) e încă aproape unanimă în a pronunța atâtea pedepse câte infracțiuni. Recent chiar instanța supremă, tribunalul imperiului, a soluționat un caz în care una din infracțiuni fusese amnestiată — în sensul vederilor noastre (25). Cel puțin când e vorba de infracțiuni de natură deosebită, pedepsele pot fi pronunțate separat față cu felul cum e redactat primul al. al art. 40. Și când Vidal (26) crede în sistemul codului de proc. penală francez, care în art. 365 al. 2 spune că „pedeapsa cea mai grea singură se va aplica”, e posibilă pronunțarea mai multor pedepse, cu condiția ca totalul lor să nu excedă maximul pedepsei celei mai forte, fiindcă, zice el, principiul necumulului nu e cu nimic atins, când în fine d-l P. Garraud, comentând proiectul polonez Makowsky, găsește că o formulă și un principiu identic celui francez (27) permite judecătorului să pronunțe atâtea condamnări și pedepse câte infracțiuni, e greu de admis că și cel de al doilea aliniat al art. 40 s'ar împotrivi la o astfel de interpretare.

De altfel și spiritul textului poate fi invocat în sprijinul acestei teze. Intenția legiuitorului a fost să agraveze pedeapsa în asemenea cazuri și el nu și-ar ajunge scopul decât numai dacă judecătorul va fi silit să pronunțe pentru fiecare infracțiune o pedeapsă. Numai așa el va fi constrâns să examineze fiecare infracțiune, să cântărească toate motivele, să-și dea seama bine de *teme-belitatea* infractorului care de multe ori apare mai vizibil în infracțiunile mai puțin grave.

Și ar avea și un folos practic. Ar putea judecătorul să pronunțe o decădere, o incapacitate, care însoțește ca pedeapsă complementară numai infracțiunea cea mai ușoară.

O incursiune în legislația comparată ne furnizează

23) De art. 388 al. 2 pr. p. copiat fără rost din codul de instr. crim. francez nu vorbim, fiindcă el e cuprins în art. 40 c. p. sediul materiei.

24) Majoritatea comentatorilor proiectului din 1925 critică proiectul din acest punct de vedere: V. Lobe loc. cit. pag. 130; Gerland: Der Entwurf 1295 p. 82. Ernst Beling. G. S. vol. 93 p. 131, printre alții. Vezi și articolul nostru publicat în Revista Penală Nr. 9—10 din 1927. Toate proiectele anterioare: E. 1909; G. E. 1909, Entwurf (Strafcomission) 1913 și E. 1919; păstrează sistemul actual.

25) R. g. 12 Octombrie 1920. Entscheidungen vol. 55 p. 921.

26) Vidal, Cours p. 298 (1921).

27) Loc. cit. pag. 104. Iată textul: „Pedeapsa cea mai grea ordonată de tribunal pentru una dintre infracțiuni va fi singură aplicată”.

noi argumente. Lăsând la o parte acele coduri și proiecte care nu se depărtează prea mult de modul de redactare al textului nostru, găsim coduri, cum e cel japonez, care admite adăugarea pedepselor până la o limită (28), sau codul penal belgian care în materie de delikte permite cumulul pedepselor până la dublul maximului pedepsei celei mai grele (29). În fine codul penal olandez (30), proiectul francez al comisiei extra-parlamentare din 1887 (31) și mai ales proiectul polonez al subcomisiunii (32).

E regretabil că proiectul român din 1923 lasă chestiunea tot nelămurită (33).

* * *

Pronunțarea unei pedepse pentru fiecare infracțiune, ar înlesni soluționarea unei alte probleme care apare destul de des în practică și pe care instanțele judecătorești în lipsă de text o rezolvă cu multă greutate. E cazul pomenit mai sus când hotărârea trebuie reformată, pentru a se scoate pedeapsa aferentă infracțiunii amnestiate.

Câtă vreme căile ordinare de atac sunt deschise, chestiunea nu prezintă dificultate. Apelul și recursul dă inculpatului această posibilitate. Dar dacă amnestia n'a fost observată decât după ce hotărârea a rămas definitivă? Ii rămâne, spune I. Tanoviceanu (34), dreptul de grație al Soveranului. Sau contestația. Trece peste primul mijloc de care nu s'ar putea uza în cazul discutat de noi, fiindcă Soveranul n'ar putea fixa restul de pedeapsă ce rămâne de executat.

Rămâne contestația. Dela început declarăm că e singura cale accesibilă în dreptul actual. Însă poate fi discutată. În adevăr deși chestiunea e de ordine publică, ea și aplicarea art. 40 în caz de cumul de infracțiuni, ea trebuie invocată în timpul desbaterilor asupra fondului sau, cel mai târziu, înaintea Curții de casație. Dacă n'a fost invocată, hotărârea capătă autoritate de lucru judecat, care se opune la o nouă discutare a chestiunelor cari ar fi putut fi descrise în hotărârea rămasă definitivă.

Pe cale de contestație nu se pot discuta, potrivit art. 400 pr. civ., care se aplică și în penal, decât anumite incidente printre cari nu poate fi amestecat acesta.

Dar să admitem, cum am admis, că se poate invoca. La câte noi procese dă naștere? câtă greutate judecătorul va stabili cât din pedeapsa dată de el sau alt judecător, se cuvenea infracțiunii amnestiate. De dificultățile acestea pare că și-a dat seama jurisprudența noastră și, pentru ca să le evite, găsește că nu e cazul să se reformeze hotărârea ori de câte ori pedeapsa ordonată nu înfrece pedeapsa ce se putea da infracțiunii, rămase, ceea ce e o greșală, fiindcă e aproape sigur că judecătorul a adăugat ceva la pedeapsa infracțiunii

28) Pedeapsa cea mai mare sporită cu jum. (V. art. 47 și 50).

29) Art. 60. Vezi și R. Garraud, loc. cit. p. 187.

30) R. Garraud, Ibidem.

31) Art. 86

32) Textul spune că se ia ca bază pedepsele pronunțate separat pentru infracțiunile cari concure. R. Garraud loc. cit. p. 102 nota 2.

33) Art. 57 și urm. sediul materiei, păstrează aproape aceeași redactare. În art. 105 însă pare a derogă dela acest principiu, spunând că în caz de cumul, judecătorul nu va proceda la fixarea pedepsei decât după ce va constata care sunt pedepsele prescrise de lege fiecărei infracțiuni.

34) Loc. cit. pag. 691. Tanoviceanu, discută cazul când din eroare nu s'a aplicat art. 40. E atâtea asemănare între aceste două cazuri încât regulat se poate întinde și la cazul nostru.

rămase din pedeasa edictată pentru infracțiunea amnestiată (35).

* * *

Înainte de a termina vom semnala un alt vițiu al actualului cod penal.

E referitor la pedeasa de aplicat în caz de concurs de infracțiuni. Art. 40 distinge, după cum am arătat între infracțiuni de aceeași natură supuse la aceleași pedepse și infracțiuni de naturi deosebite, supuse la pedepse deosebite.

În primul caz se va aplica maximul, în al doilea pedeapsa cea mai grea. Pedeapsa cea mai grea o indică art. 7 c. p.: munca silnică, recluzia, detențiunea, închisoarea corecțională, etc.

Durata nu joacă nici un rol. Or, se poate întâmpla ca o pedeapsă mai grea din punct de vedere legal să fie, datorită circumstanțelor atenuante, de o durată mai mică decât alta mai ușoară. Ea va fi absorbită de cea dintâi, așa încât un inculpat condamnat pentru furt simplu la 1 an închisoare și pentru furt calificat la 15 zile închisoare, va avea de suferit numai 15 zile închisoare, fiindcă pedeapsa furtului cu efracție e de 3-5 ani, pe când a furtului simplu de 15 zile la 2 ani. Deasemeni cel condamnat la 5 ani recluzie și 10 ani închisoare corecțională (de pildă în cazul art. 125 al. 3 c. p.) va suferi numai 5 ani recluzie numai, fiindcă recluzia e considerată mai gravă decât închisoarea corecțională, astăzi când prin introducerea lucrului și în penitenciare, deosebirea de regim aproape dispăre.

De aceea proiectul francez din 1887 decide că nu felul pedepsei, ci durata ei, are a fi avută în vedere, cea mai lungă ca durată fiind cea mai gravă (art. 89).

Alte ori sistemul acesta se dovedește a fi prea aspru. E în cazul când legiuitorul admite cumulul juridic al pedepselor, sub cele două forme ale lui, dar mai ales prin adăugarea pedepselor singulare. Într'un asemenea caz, se spune că, pedeapsa de aplicat va fi suma pedepselor edictate — transformate în pedeapsa cea mai grea ca natură — cu condiția să nu depășească un maxim—15 ani de pildă în proiectul german din 1925.

Se stabilește, cu alte cuvinte, o egalitate între recluzie și închisoare corecțională. Se consideră un an de închisoare egal cu un an de recluzie, ceea ce e criticabil (36).

Pentru a evita acest neajuns unele coduri și proiecte au stabilit un fel de echivalență între diferitele genuri de pedepse. Astfel în art. 63 cod pen. rus, șase luni muncă silnică sunt egale cu un an recluzie și un an și jumătate închisoare corecțională. În codul penal bulgar art. 68, un an recluzie = trei ani închisoare și un an închisoare = 2 ani arest.

Chestiunea prezintă interes în alcătuirea viitorului nostru cod penal pentru că, după cum semnalăm mai sus, proiectul a părăsit actualul sistem al absorbițiunii pedepselor pentru a adopta pe cel al cumulului juridic.

GEORGE SOLOMONESCU

Doctor în drept. Diplomat al Institutului de Criminologie din Paris. Judecător Trib. Ilfov.

35) Proiectul pentru a curmă ezitățile declară în mod expres în art. 61 că hotărârile definitive care cuprind condamnări pentru infracțiuni concurente, pot fi reformate de instanța care a pronunțat ultima hotărâre pentru a face contopirea lor. Acest text soluționează prin analogie și cazul obiect al discuției de astăzi.

36) Vezi *Lobe*, loc. cit. pag. 122, care critică proiectul german din 1925 din acest punct de vedere.

Jurământul Supletoriu

Contribuțiuni la modificarea codului civil

Instituția juridică a așa zisului jurământ supletoriu prezintă un interes deosebit din mai multe puncte de vedere.

De notat este, în primul rând, că în doctrină existența însăși a acestei instituții e pusă sub îndoială, unii autori susținând chiar în mod categoric că ea nu mai există.

Și aceasta, cu toate că avem în codul civil mai multe articole cuprinzând dispoziții speciale referitoare la jurământul dat din oficiu sau supletoriu.

Cum se explică acest fenomen juridic puțin ordinar?

Iată ce s'a întâmplat:

În 1900, când s'a modificat codul de procedură civilă, legiuitorul în secțiunea VI de sub cap. X, intitulată: „Jurământul Judiciar“ (art. 237-246), n'a făcut nici o mențiune despre jurământul supletoriu, toate articolele de sub acea secțiune cuprinzând numai dispozițiuni privitoare la jurământul decizoriu, cu toate că în vechea redacție a art. 237 pr. civ. era vorba de ambele specii de jurământ, iar în codul civil, sub aceeași denumire generică: „Jurământul judiciar“ se deosebesc tot două specii de jurământ: cel decizoriu intrând în paragr. I de sub Sect. V (art. 1208-1218) și cel supletoriu, în paragr. 2 (art. 1219-1222).

Această omisiune, vădit expresă, unii autori au interpretat-o în sensul că legiuitorul din 1900 a înțeles să desființeze jurământul supletoriu.

De această părere sunt: *M. Cantacuzino* (1), *Th. Popescu Cudalbu*, (*Curierul Judiciar* 16 din 901) (2) și *Em. Cernătescu* (*Dreptul* 47 din 1901) (3).

D. Alexandresco e de părerea contrarie (V. VII p. 426 No. și *Curierul Judiciar* 19 din 901 (4)).

Această controversă care s'a ivit în doctrină imediat după înfăptuirea reformei de procedură civilă, n'a găsit aproape nici un ecou în jurisprudența noastră. Numai într-o singură decezie a Înaltei Curți de Casație, S. II, din 27 Februarie 1902, se examinează această chestiune pe care Înalta Curte o rezolvă în sensul că omisiunea menționată nu poate însemna desființarea jurământului supletoriu, dispozițiunile respective din codul civil rămânând în vigoare, ceea ce se învederează atât din expunerea de motive la proiectul de modificare pr. civ. și debaterile parlamentare, cât și din textele art. 234 și 246 din pr. civ. în noua sa redacție (5).

În toate celelalte decizii, relativ puține la număr, ale Înaltei Curți, ca și ale altor instanțe judecătorești în materie de jurământ supletoriu, nici nu se discută chestia dacă mai există această specie de jurământ, existența ei fiind presupusă ca un lucru ce se înțelege dela sine, și e vorba numai de interpretarea ei, modalitățile aplicării, etc.

Cred că punctul de vedere al jurisprudenței, în special cel expus în decizia din 26 Februarie 1902 a Înaltei Curți care, ocupându-se o singură dată cu această problemă impusă de doctrină, o rezolvă categoric în sensul arătat, este pe deplin justificat.

Deși e adevărat, că omisiunea reglementării jurământului supletoriu în procedura modificată era ex-

1) *Elementele dreptului civil*, pag. 627.

2) *Em. Dan* „Pr. civ.” adn., ed. 1921. pag. 337.

3) *Idem*.

4) *Idem*.

presă; că această omisiune expresă se explică prin faptul că legiuitorul din 1900 privea cu ochi răi acest mijloc de dovadă, el n'a înțeles totuși, nici n'a putut cu ocazia modificării procedurii civile, să desființeze un mijloc de dovadă prevăzută în mod special de codul civil.

În decizia menționată, din 26 Februarie 1902, Înalta Curte zice cu drept cuvânt:

„Textele de procedură civilă având de obiect regularea exercițiului drepturilor prevăzute în codul civil sau în alte legi speciale, este inadmisibil de a se deduce că prin omisiunea de a se reglementa prin procedura civilă un drept prevăzut de codul civil, s'a desființat însăși dispozițiunea care prevede acel drept”.

Că omisiunea aceasta nu echivalează cu desființarea jurământului supletoriu, se vede chiar din expunerea de motive unde se zice:

„Jurământul supletoriu dă loc în practică la părtiniri și hotărâri a căror soluție depinde de conștiința uneia din părți, la care însă cealaltă parte, din diferite considerații, nu voiește să se refere. La jurământul hotărâtor, partea care-l deferă, determină punctele și-l formează, pe când la jurământul supletoriu partea care e interesată n'are nici un amestec. Cred dar că este mai bine de a se desființa cu totul acest mijloc de dovadă, rămânând ca părțile să-și administreze probele așa cum se vor găsi ele mai bine. De aceea am modificat textul art. 237 și am caracterizat numai jurământul hotărâtor (decizoriu), jurământul supletoriu rămânând numai sub imperiul codului civil, până la a sa desființare” (6).

Așa dar, legiuitorul se pronunță hotărât contra jurământului supletoriu care trebuie desființat și îi face un fel de grevă, puțin potrivită pentru un legiuitor, refuzând reglementarea exercițiului acestei specii de jurământ, dar în același timp, dându-și seama că cu ocazia reformei procedurii civile nu se poate desființa un drept, ori cât de criticabil, acordat judecății de codul civil, recunoaște că până la abrogarea dispozițiilor respective din codul civil, jurământul supletoriu rămâne în vigoare, și această recunoaștere o confirmă prin art. 246 pr. c. care găsuște:

„Se vor observa toate celelalte rândueli cuprinse în codicele civil asupra jurământului”.

Nu „asupra jurământului decizoriu”, ci „asupra jurământului” în genere, iar rânduelile asupra jurământului din codul civil se referă, precum știm, la ambele specii de jurământ.

Intrucât însă, redacția locului sus citat din Expun. de motive, mai ales unde, după cuvintele: „Cred dar că este mai bine de a se desființa cu totul”... etc., se zice: „De aceea, am modificat textul art. 237... etc., — făcea impresie că autorul proiectului a înțeles să desființeze jurământul supletoriu, — în timpul desbaterilor urmate la Senat, i s'a pus ministrului de justiție de atunci o întrebare în privința soartei acelui jurământ, la care întrebare ministrul justiției a răspuns, cum nu se poate mai clar:

„Jurământul supletoriu nu se desființează, jurământul acesta rămâne în picioare, și de aceea am zis că se vor observa toate celelalte rândueli cuprinse în codul civil asupra jurământului” (7).

Cu această declarație a autorului legii, art. 246 a fost votat.

Mai este o dovadă, dacă mai trebuie una, că reformatul procedurii civile n'a înțeles de loc să desființeze

jurământul supletoriu: După vechea redacție a art. 234 pr. civ., dacă partea chemată la interogator nu se prezintă sau nu vrea să răspundă, aceste împrejurări erau considerate ca mărturisire completă. Autorul reformei pr. civ., considerând această dispoziție prea gravă, a modificat art. 234 în sensul că judecătorul, după aprecierea sa suverană, poate considera acele împrejurări sau ca mărturisire completă, sau ca început de dovadă, iar în ultimul caz sunt admisibile, pentru completarea probei, atât proba testimonială, cât și *jurământul supletoriu*.

Așa dar, legiuitorul dela 1900 nu numai n'a înțeles să desființeze jurământul supletoriu, dar l'a introdus, într'un caz special, în procedura civilă (în sect. V care tratează despre interogatorul părților), completând astfel dispozițiunile respective din codul civil și recunoscând în timpul desbaterilor la Cameră, că această modificare „este mai mult de domeniul dreptului civil”.

Refuzul legiuitorului de a reglementa în procedura civilă jurământul supletoriu prevăzut în codul civil, era evident, o inconsecvență logică: odată ce un drept există și până când există, el trebuie reglementat. Jurisprudența a găsit o ieșire firească în situația creiată prin această grevă legislativă, aplicând și jurământului supletoriu aceleași norme, — în privința formei jurământului, încheerii procesului verbal, etc., — cari reglementează jurământul decizoriu.

Fra cu mult mai simplu, dacă ministrul justiției, corcomitent cu reformarea procedurii civile, ar fi depus un proiect de lege pentru abrogarea art. 1219-1222 din codul civil.

Oricum, un lucru e sigur: jurământul supletoriu n'a fost desființat cu ocazia reformei procedurii civile, rămânând în vigoare și în prezent.

Dacă însă, la întrebarea, dacă mai sunt în vigoare art. 1219-1222 c. c. referitoare la jurământul supletoriu, trebuie să răspundem categoric: *Da*, la o altă întrebare: dacă această instituție trebuie să existe, dacă e rațională, bună, — trebuie să răspundem tot atât de categoric: *Nu*.

Și iată de ce:

Potrivit art. 1220 c. c., jurământul supletoriu poate fi dat numai dacă cererea (sau excepțiunea) deși nu-i lipsită cu totul de probe, nu este pe deplin justificată.

Ei bine, dacă reclamantul (ea să nu vorbim, pentru simplificarea problemei, decât de reclamant) n'a reușit să-și justifice pe deplin pretențiunile, și în același timp, nu vrea să tranșeze litigiul prin jurământul decizoriu deferit părâtului, avem un text de lege din care reiese clar cum în acest caz trebuie să procedeze judecătorul, și anume art. 1169 c. c., care zice:

„Cel ce face o propunere înaintea judecății trebuie să o dovedească”.

Deci, dacă n'a dovedit, i se respinge cererea.

Dacă reclamantul, potrivit art. 1220 menționat, a prezentat niște probe, dar insuficiente pentru a forma convingerea judecătorului; dacă, prin urmare, în mintea judecătorului rămâne îndoiala asupra temeiniciei pretențiunilor reclamantului, avem și un alt text de lege, art. 983 c. c., care dispune că îndoiala se interpretează în favoarea celui ce se obligă, — deci, aceiași consecință impusă de lege: cererea reclamantului se respinge.

M. Cantacuzino care, precum am arătat, crede greșit că după 1900, jurământul supletoriu nu mai există, când zice:

„Când în urma tuturor dovezilor și investigațiilor,

6) *Em. Dan*, op. cit., pag. 335.

7) *Idem*, pag. 353.

raportul pretins rămâne îndoelnic, el *trebuie respins*: ultima resursă lăsată judecătorului de a se referi la conștiința uneia din părți prin un jurământ așa zis supletoriu (art. 1219-1222) a fost *cu drept cuvânt* suprimată cu ocazia reformei procedurii civile din 1900" (8).

Cuvintele, „cu drept cuvânt”, subliniate de noi, arată că, după părerea foarte justă, deși nedesvoltată a eminentului și regretatului profesor, jurământul supletoriu prezintă o invenție juridică nereușită.

În adevăr, această „ultima resursă” este și irațională și periculoasă: e irațională, pentru simplul motiv că judecătorul, afară de cazuri rare, nu cunoaște personal părțile litigante n'are nici o idee asupra amoralității și conștiinciozității lor, și deci e lipsită de orice rost referirea lui la conștiința uneia din ele; e periculoasă, deoarece, pe deoparte, tocmai din cauză că nu cunoaște părțile, poate ușor greși dând jurământul acelei de rea credință, iar pe de alta, dreptul judecătorului de a rezolvi repede litigiul prin jurământ dat din oficiu prezintă în multe cazuri, mai ales în spețe complicate, un indemn pentru judecător de a nu cerceta cu toată atenția cuvenită dovezile administrate.

Să luăm două exemple:

Reclamantul face o acțiune nedreaptă, prezintă niște probe cari, desigur, nu pot determina convingerea judecătorului în favoarea sa, dar, precum se întâmplă adeseori cu oamenii de rea credință, își apără pretențiunile sale cu multă insistență, făcând impresia că are dreptate; pârâtul neagă, dar n'are contra-probe, și se ferește a deferi jurământul decizoriu reclamantului, socotindu-l capabil de sperjur.

Judecătorul dă jurământ din oficiu reclamantului care jură mincinos și câștigă cauza nedreaptă.

Dacă n'ar exista jurământul supletoriu, acțiunea ar fi respinsă ca nedovedită, și n'ar fi posibil triumful în justiție al unui om de rea credință.

Un alt exemplu: Reclamantul e de bună credință, pretențiunile sale sunt drepte, dar pe deoparte, dovezile administrate de el judecătorul le consideră insuficiente, pe de alta, fiind o fire timidă, se ține în așa fel încât face impresie că n'are dreptate, pârâtul prezintă și el niște contra-probe, bine înțeles, insuficiente, dar de astă dată el e omul care știe să se apare cu energie și indignare simulată, lăsând impresia că e tras în judecată pe nedrept.

El se ferește a deferi jurământul litis-decizoriu reclamantului care, având toată dreptatea va jura pe conștiința sa și va câștiga cauza; reclamantul, la rândul său, nu deferă jurământul pârâtului, știindu-l capabil să jure fals.

Judecătorul, necunoscând personal pe pârât și sub impresia înșelătoare a sincerității sale simulate, îi dă tocmai lui jurământul supletoriu — și acțiunea dreaptă a reclamantului e respinsă.

Dacă n'ar exista jurământul supletoriu, judecătorul ar fi îndemnat se cerceteze cu mai multă atenție dovezile administrate de reclamant și în multe cazuri ar putea ajunge la concluzia că, dacă dovezile în sine nu sunt pe deplin convingătoare, și nici nu există o presumpție legală în favoarea reclamantului, sunt totuși presupțiuni simple, la care judecătorul e îndreptățit să recurgă potrivit art. 1203 c. c., care presupțiuni, trase în mod logic din dovezile administrate, justifică pretențiunile reclamantului.

Dacă jurământul decizoriu își are rostul său în aceea că partea care îl deferă, cunoaște personal pe adver-

sarul său și are temei să creadă că acest adversar, deși a formulat niște pretenții nedrepte, nu este totuși capabil de sperjur, și va refuza prestarea jurământului, ori îl va referi, rezultatul în ambele cazuri fiind acelaș, — jurământul dat din oficiu e lipsit de această justificare, fiind dat la întâmplare sau sub impresia înșelătoare sus arătată.

Cum poate judecătorul să se refere la o conștiință absolut necunoscută? Evident că un asemenea criteriu pus în baza unei hotărâri judecătorești, prin care se rezolvă adeseori interese importante, e lipsit de orice seriozitate și deci inadmisibil.

Am văzut că autorul reformei pr. c. mai aduce alte două argumente temeinice în contra jurământului din oficiu: întâi, posibilitatea, în unele cazuri, a părtinirii din partea judecătorului care după alegerea sa deferă jurământ uneia din părți; al doilea, partea interesată n'are nici un amestec la determinarea punctelor și formularea jurământului.

Mă aștept la următoarea obiecțiune:

Legiuitorul care a introdus instituția juridică (mai exact, nejuridică) a jurământului supletoriu, a vizat cazurile când, precum se vede din art. 1220 c. c., reclamantul (sau pârâtul în excepțiune) prezintă niște dovezii, mai mult sau mai puțin temeinice, cari fac verosimile pretențiunile sale, dar nu le justifică pe deplin ca să poată fi recunoscute judecătorește.

În aceste cazuri, pentru ca să nu se respingă o acțiune care se simte a fi dreaptă, legea vine în ajutorul Justiției, procurându-i ultima resursă spre complectarea convingerei — jurământul supletoriu.

La această obiecțiune răspund: Dacă dovezile administrate sunt de așa natură încât nici prin presupțiuni simple admise de lege și „lăsate la luminele și înțelepciunea magistratului”, după cum se exprimă art. 1203 c. c., nu pot determina convingerea judecătorului, — cum s'ar putea ca această convingere să fie determinată prin glasul conștiinței unui om interesat care, nefiind cunoscut judecătorului, poate fi neconștiincios, capabil să jure pe nedrept?

De altminteri, nu trebuie scăpat din vedere că în asemenea cazuri legea nu cere neapărat ca magistratul să ajungă pe calea presupțiunilor la convingere absolută, — acelaș articol 1203 îngăduie magistratului recunoașterea pretențiunilor uneia din părțile litigante, odată ce presupțiunile trase din dovezile administrate au „puterea de a naste probabilitate”.

Prin urmare, dacă dovezile sunt atât de slabe, încât presupțiunile trase din ele n'au putere să nască măcar probabilitate de temeinicie, magistratului înțelept nu-i rămâne decât un lucru de făcut — să respingă acțiunea ca nedovedită, în conformitate cu art. 1169 c. c., dar nici de cum s'o considere dovedită referindu-se la conștiința omului necunoscut.

Dacă acțiunea respinsă ca nedovedită era totuși justă în sine, însuși reclamantul va fi silit să recunoască că nu justiția, ci el singur e vinovat, căci a avut imprudența să procedeze cu încredere exagerată, fără să-și fi procurat dovezile necesare, și eșecul suferit nu-i va servi decât de indemn să fie mai prudent în viitor.

Dacă însă acțiunea sa justă va fi respinsă din cauză că judecătorul a dat jurământ pârâtului neconștiincios, reclamantul va fi îndreptățit să se plângă că rău a procedat judecătorul, dând jurământ acestui pârât, căruia însuși reclamantul s'a ferit de a-i deferi jurământul, știind cu cine are a face.

De fapt, toate defectele sus expuse inerente jurământului deferit din oficiu, sunt atât de evidente, în-

cât relativ rari sunt cazurile când instanțele judecătorești recurg la acest element de convingere, textele respective căzând aproape în desuetudine.

Aceste texte însă sunt în vigoare și din când în când se aplică.

Iată de ce credem că la modificarea codului civil această instituție defectuoasă va trebui desființată, realizându-se astfel, deși cu o întârziere regretabilă, dorința justificată a autorului reformei pr. civile din 1900.

I. CHERNES
Avocat — Bălți

Care este în lumina codului penal român și a codului penal din Transilvania, cadrul de aplicare și de interpretare al legii privitoare la majorarea cifrei amenzilor judecătorești și la modul încasărilor lor

Înainte de a răspunde la tema juridică schițată prin titlul de mai sus, este necesar să aruncăm o privire retrospectivă în domeniul „Pedepselor”.

Conform art. 8 pct. 3 din cod pen. român, între pedepsele prevăzute pentru delict, este și „Amenda de la 26 lei în sus” iar conform art. 9 pct. 2 din acelaș cod, între pedepsele prevăzute pentru contravențiune, este și „Amenda dela 5 până la 25 lei”.

În cazul prevăzut de art. 8 pct. 3, amenda se pronunță sau singură, sau însoțită de altă pedeapsă.

La caz de nesolvabilitate a condamnatului, amenda se va înlocui cu închisoare.

Durata închisorii se va determina de judecătorie, socotindu-se drept 10 lei de amendă o zi de închisoare; durata însă a închisorii nu va putea fi, în asemenea caz, mai mare de un an. În această privință sunt categorice disp. art. 28 cod pen. român.

În cazul prevăzut de art. 9 pct. 2, aceleași dispozițiuni prevede art. 30 c. p. român, numai că durata închisorii, dat fiind, modicitatea sumei — dela 5 până la 25 lei — n'a mai fost necesar a fi fixată.

Conform art. 20 pct. 6 cod. penal din Transilvania între genurile pedepselor, este prevăzută și „Pedeapsa pecuniară sau amenda”, care conform ar. ult. al aceluiași articol, va putea fi aplicată ca pedeapsă principală exclusiv delictelor, iar ca pedeapsă complementară, atât crimelor cât și delictelor.

Conform art. 26 din acelaș cod: „Pedeapsa pecuniară fie ca pedeapsă principală sau ca pedeapsă complementară se poate pronunța de la 20 coroane, până la 80000 coroane”, recte în lei, în baza ordonanței Resortului de Justiție al Consiliului Dirigent, prin care limitele sumelor prevăzute în codul penal — precum și în celelalte legi penale — s'au majorat la înzecitul celor vechi, și a art. 4 al. 4 din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești, care edictază că „coroana în Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș și rubla în Basarabia se vor socoti egale în valoare cu un leu.”

În baza art. 53 din acelaș cod: „Pedeapsa pecuniară se va stabili pentru fiecare persoană separat. În sentință se va prevedea în acelaș timp și durata pedepsei privative de libertate, în care urmează a se transforma pedeapsa pecuniară, în caz de imposibilitatea încasării ei. La stabilirea acesteia se va putea socoti în loc de azi, suma de 20 până la 200 coroane, respective lei.

Durata pedepsei privative de libertate, însă, în care a fost transformată pedeapsa pecuniară, nu pote fi

mai mare de șase luni, dacă s'a pronunțat ca pedeapsă principală sau mai mare de 3 luni, dacă s'a pronunțat ca pedeapsă principală sau mai mare de 3 luni, dacă s'a pronunțat ca pedeapsă complementară și în primul caz se va transforma în închisoare corecțională iar în al doilea, în acelaș gen de pedeapsă privativă de libertate, la care culpabilul a fost condamnat pe lângă pedeapsa pecuniară.

În baza art. 15 din codul penal al contravențiilor (Legea XL din 1879 Ardeal), pedeapsa pentru contravențiuni este: 1) Inchiisoare administrativă (arest polițienesc); 2) Amendă, iar conf. art. 17 din acelaș cod, durata cea mai scurtă a închisorii administrative este de 3 ore, și minimum amendei este de lei 50.

Conform art. 16 din acelaș cod: „Pedeapsa pentru contravenție nu poate trece; peste 2 luni închisoare administrativă și 6000 lei amendă, când fapta săvârșită este o contravenție declarată astfel prin lege; peste 15 zile închisoare administrativă și 2000 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin ordonanță ministerială; peste 5 zile închisoare administrativă și 1000 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin statut municipal și peste 3 zile închisoare administrativă și 400 lei amendă când fapta este declarată contravențiune prin statut orășenesc”.

Conform art. 22 din acelaș cod: „Sentința prin care se va pronunța drept pedeapsă numai amenda, va determina totodată și durata închisorii administrative ce va fi aplicată în caz de neîncasare. În caz de transformare, amenda care nu trece de 40 lei, nu va putea fi înlocuită prin mai mult de 12 ore de închisoare administrativă. Amenda dela 40 până la 200 lei va fi înlocuită prin o zi de închisoare administrativă și așa mai departe, socotindu-se câte o zi pentru fiecare 200 de lei”.

Conform art. 23 din acelaș cod. „Prin sentința care va pronunța odată cu amendă și pedeapsa închisorii administrative, se va determina și durata închisorii administrative care urmează să înlocuiască amenda în caz de neîncasare.

Într'un asemenea caz ținând socoteală de sumă și de dispozițiile art. 22 durata închisorii administrative va putea fi prelungită:

Cu 15 zile în caz când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută de lege.

Cu 5 zile când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prescrisă printr'o ordonanță ministerială.

Cu 2 zile când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută de un statut municipal.

Cu o zi când pedepsirea faptei cu cele două feluri de pedepse este prevăzută printr'un statut orășenesc.

În cazurile arătate de acest articol și conform acestor limite, durata închisorii administrative stabilite de art. 16 se poate prelungi.”

Legea privitoare la majorarea cifrei amenzilor judecătorești, publicată în Monitorul Oficial No. 27 din 15 Martie 1923, prin art. 1, mărinde la înzecit suma amenzilor penale, civile, de procedură și disciplinare prevăzute de codurile penal, civil și comercial, cum și de orice alte legi și regulamente în vigoare în întreaga țară până la 14 August 1916, iar în teritoriile alipite și de legile în vigoare în vechiul regat până la acea dată, cari se aplică în timpul de față de acele teritorii, și edictând, că suma de lei 50 este minimum ce se poate pronunța ca amendă, chiar în cazul când se acordă condamnatului circumstanțe atenuante, evident că sumele prevăzute de art. 8 pct. 3, art. 9 pct. 2,

art. 28, art. 30 cod penal român, art. 26, 53 cod. penal din Transilvania, art. 16, art. 22, art. 23 din codul contravențiilor din Transilvania, se vor socoti înzecit cu acea modificare și întregire, că pedeapsa pecuniară prevăzută în textele precitate nu va putea fi mai mică de lei 50 iar în caz de nesolvabilitate conform art. 4 al. 1 partea dela sfârșit din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești, se va socoti lei 50 amendă drept o zi de închisoare, amenzi cari se vor încasa numai în modul prevăzut de art. 2 din legea majorării cifrelor amenzilor judecătorești.

Urmare a acestei majorări și în baza art. 7 din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești, care prescrie, că: „se abrogă orice dispoziții existente în această materie în Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, precum și orice alte dispozițiuni, contrarii legii de față“, textele prevăzute mai sus precum și toate dispozițiunile din legile prevăzute în art. 1 din aceeași lege cari prevăd amenzi, se vor majora conform acestui articol, se vor încasa conform art. 2 și se va socoti lei 50 amendă drept o zi de închisoare în caz de insolvabilitate.

Deci, durata cea mai scurtă a închisorii administrative — polițienești — va fi o zi, și pentru fiecare sumă de 50 lei neincasată din cauza insolvabilității condamnatului sau a nerespectării dispozițiunilor art. 2 din legea majorării cifrelor amenzilor judecătorești, condamnatul va face o zi de închisoare.

Prin aceste dispozițiuni însă, nu s'a modificat durata închisorii prevăzute de art. 28 c. pen. român, art. 53 din cod. pen. din Transilvania și art. 23 din codul penal al contravențiilor din Transilvania, căci legea comentată privește numai „majorarea cifrei amenzilor judecătorești și modul încasării lor“, numai din acest punct de vedere, prin art. 7 „se abrogă orice dispozițiuni existente în această materie în Bucovina, Transilvania, Banat Crișana și Maramureș precum și orice alte dispozițiuni contrarii legii de față“.

A decide altfel, ar însemna că „amenda“ care este cel mai ușor gen de pedeapsă, în caz de insolvabilitate, fiind pronunțată într-o sumă prea mare, să se transforme în un timp de închisoare, care ar depăși chiar închisoarea ce s'ar fi dat pentru acelaș fapt.

„Vă închipuiți o amendă de 1.000.000 transformată în 20000 zile închisoare și cum amenda potrivit celor arătate mai sus se dă ca pedeapsă principală numai în delict și fără limită conf. art. 8 pct. 3 cod. pen. român. ar însemna să pedepsești pe cineva mai mult decât prevede legea pentru delict — până la 5 ani conf. art. 8 pct. 1 cod. rom. și 25 cod. pen. din Transilvania; că chiar în cazul art. 26 cod. pen. Transilvania care prevede o limită a amenzei, supozând că s'ar pronunța conform legii majorării o amendă de lei 800000, transformate în caz de insolvabilitate ar da 16000 zile închisoare.

Ceva de neînchipuit, nu mai vorbește în materie de contravențiuni, căci mirarea ar fi mai mare.

Că nu asta a fost intenția legiuitorului din 1928 și că n'au fost modificate art. 28 c. p. rom., art. 53 cod. pen. din Transilvania și art. 23 din cod. pen. al contravențiilor din Transilvania în ce privește limita pedepsei, rezultă clar din disp. art. 7 precizat și se învederează că chiar acolo unde se prescrie amenzi mari de tot art. 12 și 13 din legea speculei, în cari cazuri maximul amenzii poate fi și de lei 2.000.000. (Vezi legea speculei promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 3170 din 16 Iunie 1923), chiar în aceste cazuri unde e vorba de „dat la cap“ speculatorilor și acaparatorilor, cari înveninează traiul social, legea speculei prin art.

24 l. 2 prescrie că în caz de insolvabilitate a condamnatului, amenzile civile prevăzute de legea speculei nu se transformă în închisoare, ci numai amenzile penale, iar față de aceste din urmă, stipulează: „Durata închisorii se va determina de Justiție, socotindu-se drept 50 lei amendă o zi de închisoare, durata închisorii nu va putea fi în asemenea cazuri mai mare de 6 luni.

Acest articol ni-a fost sugerat de o sentință dată de trib. Ciuc sub No. din 926 prin care aplicându-se în cauză o amendă mare, s'a hotărât că în caz de insolvabilitate se va transforma „în atâtea zile închisoare“, durată care depășea maximul prevăzut de art. 53 al. 2 c. pen. din Transilvania. Această hotărâre a fost apelată la Curtea de Apel Tg. Mureș, care a reformat-o pe alte motive, cari n'au mai făcut necesară deliberarea și asupra quantumului închisorii prescris de tribunal în caz de insolvabilitate.

D. ȘTEFANESCU

Judecător la Trib. Ciuc

ÎNALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 13 Decembrie 1926

Președinția d-lui C. SĂRĂȚEANU, consilier

Sevastița Râmnicănu cu Alexandrina și Maior Ghigort

Decizia No. 4557

Căsătorie. Datoria alimentară a părinților. Nu încețază prin căsătoria copiilor. Nu depinde de starea lor de indigență. Art. 185, 189, 191 și 196 c. c.

Dreptul copilei căsătorite a cere alimente dela părinți. Drept personal, independent de dreptul ginereului. Art. 185 și 188 c. c.

1) Datoria alimentară pe care legea prin art. 185 o pune în sarcina părinților — și care potrivit art. 189 c. c. este reciprocă, — derivând din legea naturii, subsistă în tot cursul vieții lor și nu încetează prin ajungerea copiilor la majoritate, nici prin căsătoria lor, fiind considerată, după principiile din art. 191 numai de situația materială și de trebuințele lor, trebuințe ce sunt determinate de educația primită și starea lor socială.

Prin urmare, dacă soțul, obligat în prim rând după art. 196 cod. civ. a da alimente soției, nu poate satisface, din cauza mijloacelor sale restrânse, aceste trebuințe, soția este în drept a cere părinților pensiu-nă alimentară satisfacerii lor, legea necondiționând acordarea ei de starea de indigență a copilei.

2) Dreptul acordat copiilor prin art. 185 cod. civ. este un drept personal și fata căsătorită poate să intențeze dânsa acțiunea aceasta numai cu autorizația soțului, care nu este titlul unei asemenea acțiuni, căci art. 188 cod. civ. se referă la cazul când ginerele, pentru dânsul cere alimente, nu cazul fiicei căsătorite care cere personal, alimente.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Băluță în referire la motivele de casare formulate și depuse la dosar, cum și pe d-l avocat A. Friedman în combateri, cu cheltueli, și

Deliberând,

Asupra recursului de față;

Având în vedere că, prin deciziunea atacată Curtea de Apel confirmă sentința prin care prima instanță obligă pe recurenta Sevastița Râmnicănu, în calitate de mamă a întinatei Alexandrina Maior Ghigortz, să plătească acesteia o pensiu-nă alimentară de 8000 lei lunar;

Că, pentru a decide astfel instanța de fond constată în fapt și motivează că, pensiunea alimentară acordată a fost cerută de către intimată pe baza obligațiunii de ajutor reciproc prevăzut de lege între membrii ce compun o familie; că, deși această obligațiune privește în prim rând pe soț, și în al doilea rând pe ascendenți, în rândul cărora intră recurenta, însă în speță, fiind stabilit că, veniturile soțului intimatei sunt insuficiente pentru nevoile de întreținere ale dânsiei, numita este în drept a cere alimente dela mama sa; că mai constată și motivează Curtea de Apel, prin acțiunea introdusă soția exercitându-și un drept ce-l are personal față de mama sa, bine această acțiune a fost intentată de dânsa personal cu autorizația soțului, iar nu de soț cum a opus recurenta.

Văzând I-ul motiv de casare astfel formulat:

1) „Violarea art. 186 c. civ. Am învederat că acțiunea nu cerea în realitate o pensie alimentară ci veniturile unei pretinse dote ce aș fi promis ficei mele cu prilejul căsătoriei și că deci caracterul acestei cereri era acela al unei constituiri de dotă prin justiție ceface art. 186 c. c. prohibă, Curtea totuși admite cererea respingând apelul, ceface constituie violarea acestui text de lege.

Considerând că, cestiunea de a ști dacă pensiunea alimentară cerută de intimată îmbracă, sau nu, caracterul unei constituiri de dotă, expres prohibită de art. 186 cod. civ., este o chestiune de fapt de atributul (exclusiv al instanței de fond;

Că, în speță Curtea de fond constată în fapt, și motivează că, cererea intimatei nu are caracterul ce recurenta pretinde prin prezentul motiv ci acela al unei pensiuni alimentare ce părinții sunt datori către copiii lor pe temeiul disp. art. 185 cod. civ. Că, această constatare motivată nefiind atacată prin motivul de față pentru denaturarea probelor ce i-au servit de bază, aprecierea instanței de fond scapă controlului Inaltei Curți, considerațiune pentru care motivul de casare urmează a se respinge.

Asupra motivului II de casare astfel formulat:

2) „Violarea art. 187 c. civ. combinat cu 189 și 196 c. civ.

„Am susținut că pensia alimentară este un ajutor care se acordă numai la caz de indigență; art. 187 zice că se datorează alimente în caz de lipsă. Or, lipsă în sensul legii înseamnă a nu avea strictul necesar pentru nevoile de neînlăturat, iar nu insuficiență de mijloace prin raportul exigențelor unei vieți pretentioase. În speță am arătat și nu s'a contestat că fiica mea este soția unui maior care are leafa sa suficientă pentru nevoile unei vieți nepretentioase. Dat fiind că pensia alimentară nu se poate confunda cu un spor de soldă, nici cu o constituire de dotă prin justiție acțiunea urmă să fie respinsă.

Respingând apelul, Curtea a violat textele de mai sus.

Considerând că, datoria alimentară pe care legea prin art. 185 cod. civ. o pune în sarcina părinților, și care potrivit art. 189 cod. civ. este reciprocă, derivând din legea naturei, subsistă în tot cursul vieții lor și nu încetează nici prin ajungerea copiilor la majoritate nici prin căsătoria lor, fiind condiționată după principiile din art. 191 numai de situațiunea materială și de trebuințele lor, trebuințe ce sunt determinate de educația primită și starea lor socială; că, prin urmare în cazul când soțul, obligat în prim rând după lege prin art. 196 cod. civ. a da alimente soției sale, nu poate satisface din cauza mijloacelor sale restrânse aceste trebuințe în măsura în care educația și starea ei socială o cere, soția este în drept a cere părinților săi pensiunea alimentară necesară satisfacerii acestor trebuințe; că,

legea nu condiționează acordarea acestei pensiuni de stare de indigență a copilei căsătorite, ci de faptul că dânsa, deși căsătorită, nu poate satisface numai cu resursele soțului exigențele unui trai la care nașterea sa, familia din care face parte și situația socială, le impun.

Că, în speță instanța de fond rezolvând pricina pe temeiul acestor considerațiuni de drept, aplicabile în materie față cu constatările necontestate de a le face, și acest motiv de casare devine nefondat și se respinge.

Asupra motivului III de casare astfel formulat:

3) „Violarea art. 196 c. civ. combinat cu 188 și 189 c. civ.

„Chiar în cazul în care s'ar admite că insuficiența unei solde de maior trebuie acoperită cu pensie alimentară în acest caz titularul acțiunii este soțul iar nu soția.

„Intr'adevăr șeful asociației conjugale este soțul. Lui îi incumbă conform legii (art. 196 cod. civ.) obligația de a-și întreține soția. Dacă este situația de a nu putea satisface această obligație atunci conform art. 188 și 189 ginerel este cel cărui legea îi dă dreptul să ceară soacrei alimente, iar nu femeia, căci în acest caz nu mai este pensie alimentară, ci dotă ceace este inadmisibil.

„Respingând această apărare, Curtea a violat textele de mai sus. Ne rezervăm dreptul a mai depune și alte motive.

Considerând că legea creiază prin art. 185 cod. civ., în favoarea copiilor față de părinții lor un drept personal de alimente; că, de aceia titularul unei asemenea acțiuni, dacă ea în speță este vorba de o fată căsătorită, este însăși fiica, iar nu soțul său, autorizațiunea acestuia fiind suficientă pentru respectarea drepturilor ce legea i le recunoaște lui în calitate de cap al asociațiunii conjugale;

Că, disp. din art. 188 cod. civ. după care dreptul de alimente este acordat și ginerelui față de socru, sau soacră și reciproc, privește cazul special al ginerelui pentru trebuințele sale personale, iar nu ale soției sale și nu îi recunoaște prin aceasta dreptul de titular al acțiunii în pensie alimentară la care fiica căsătorită este autorizată după disp. din art. 185 cod. civ.

Că, astfel fiind și ultimul motiv de casare devine nefondat și se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 1 Iunie 1921

Președinția d-lui V. ROMNICEANU, Prim-președinte

Uniunea Obștiilor și Cooperativelor Agricole din Jud. Ilfov

cu D. A. Cosmetto

Deciziunea No. 472 bis

Recurs. Motive. Termen. Incompetință de ordine publică. Ridicare din oficiu. Dacă un motiv de recurs privitor la incompetența de ordine publică a instanțelor, poate fi respins ca tardiv. (Art. 109 pr. civ.)

Camera arbitrală de conciliație de pe lângă o bursă. Prezidarea ei de o persoană, căreia i s'a atribuit calitatea de membru și vicepreședinte-interimar al Camerei de Comerț, nu prin alegere ci prin delegația puterii executive. Rea constituire a instanței. (Art. 48 legea burselor, Art. 5, 6 și 25 legea Camerilor de comerț și Industrie.

1) După art. 109 pr. civ. incompetența de ordine publică a instanței se poate invoca pentru prima oară înaintea Curții de Casație, care este în drept să ridice din oficiu excepțiunea, ori de câte ori cercetarea ei nu comportă o verificare a elementelor de fapt. Ca

urmăre, chestiunea constituirii instanței de fond, ne-reclamând nici o verificare de fapt, deoarece din însuși cuprinsul deciziunii atacate se constată că decizia a fost dată de comisia arbitrală iar nu de Camera arbitrală prevăzută de leg. de organizare a acestor instanțe de judecată, și fiind o chestiune de ordine publică, ea poate fi pusă în discuția părților din oficiu.

2) Potrivit disp. art. 48 din legea burselor de comerț, Camera arbitrală și de conciliațiune se prezidează în toate cazurile supuse judecății sale de către Președintele Camerei de comerț locale sau în lipsa acestuia, de un membru al acestei camere desemnat de dânsul; iar în conformitate cu disp. art. 5, 6 și 25 din legea Camerilor de Comerț și Industrie, membrii Camerii de Comerț, inclusiv Președintele ei, nu sunt investiți cu această calitate și prin urmare nu sunt competenți de a prezida Camera arbitrală, decât dacă au fost aleși de un corp electoral special.

În consecință Camera arbitrală e ilegal constituită și deciziunea urmează să fie casată pentru acest motiv, atunci când se constată că a fost prezidată de o persoană, căreia i s'a atribuit calitatea de membru și vice-președinte interimar al Camerei de comerț, nu prin alegere din partea corpului electoral prevăzut de citatele articole, ci printr'un act de dispozițiune al puterii executive, căreia nici un text de lege nu-i dă drept de a numi sau desemna, fie chiar și temporar, pe membrii Camerei de Comerț.

Recurența Uniunea Obștilor și Cooperativelor Agricole din jud. Ilfov prin d-l avocat N. Durma și intimatul O. A. Cosmette, prin d. avocat Leonte Moldoveanu.

Fotoliul ministerului public ocupat de d-l procuror general D. N. I. Stambulescu.

Curtea

Având în vedere că recurența a invocat motivul de casare bazat pe reaua constituire a instanței de fond, iar intimatul a obiectat că acest motiv deși de ordine publică, trebuia depus în termenul cerut de art. 39 din legea Curții de Casație, care nu face nici o distincțiune și că această înaltă instanță nu ar putea să se sesizeze de motive de casare de orice natură ar fi ele cari nu au fost propuse de partea recurentă în termen.

Considerând că după art. 109 pr. civ. încompententa de ordine publică a instanței se poate invoca pentru prima oară înaintea Curții de Casație și că această înaltă Curte este în drept să ridice din oficiu excepțiunea, ori de câte ori cercetarea ei nu comportă o verificare a elementelor de fapt.

Considerând că în speță chestiunea constituirii instanței de fond nu reclamă nici o verificare de fapt, deoarece din însuși cuprinsul deciziunii atacate se constată că această deciziune a fost dată de o comisiune arbitrală, iar nu de Camera arbitrală prevăzută de legea de organizare a acestor instanțe de judecată.

Că astfel fiind Curtea găsește că este necesar a se pune în discuțiunea părților această chestiune de ordine publică de a se ști dacă Comisiunea mai sus numită a avut competența, după legea Burselor a Camerilor de comerț să judece afacerea dintre părțile în litigiu;

Că față de aceste considerațiuni, rămâne fără interes a se mai cerceta dacă motivul de casare al recurentului, întemeiat pe aceiași excepțiune de ordine publică a fost depus sau nu în termen;

Pentru aceste motive

Curtea

Acordă părților cuvântul în fond asupra temeiniciei

motivului de casare referitor la reaua constituire a instanței de fond.

Atât părțile cât și d-l procuror General se referă în ce privește fondul motivului de rea constituire a instanței la judecata Curții, recurentul cerând cheltueli.

Curtea

Asupra acestui motiv:

„Rea și ilegală constituire a Camerei Arbitrale de conciliație de pe lângă Bursa Brăila. D-l St. Bratu, care a prezidat nu avea calitatea, nu putea trage la sorti pe membrii arbitri și nici a judeca. Violarea art. 48 din legea Inst. Burselor din 14 Iunie 1913.

Violarea art. 5, 14 și 25 din legea organică a Camerei de comerț.

Camera de comerț este o instituție autonomă electivă. Membrii cari o compun se aleg din 3 în 3 ani de un corp electoral special. Președintele și vice președintele Camerei de comerț sunt aleși dintre membrii Camerei de comerț tot pe trei ani. Camera de comerț se înnoiește prin alegeri înainte de expirarea mandatului, ele nu sunt dizolvabile.

Camera de comerț din Brăila a fost dizolvată contra legii prin decizia Ministerului de comerț Nr. 81020 din Noembrie 1920 și înlocuită cu o comisie interimară. În această comisie interimară d-l St. Bratu a fost numit vice-președinte.

Legea organizării Camerei de comerț neprevăzând dizolvarea și nici instituirea de comisie interimară, principiul fiind că corpurile autonome electivă nu pot fi dizolvate pe cale administrativă când legea organizării nu prevede dizolvarea, numirea d-lui St. Bratu ca vice președinte al comisiei interimare nu-i dă calitatea de a prezida și a fi judecător în camera arbitrală, căci acela prezidează și judecă Președintele sau vice președintele Camerei de comerț, aleși conform legii nu președintele sau vice președintele unei comisii numită pe cale administrativă”.

Având în vedere că după art. 48 din legea Burselor de comerț, Camera arbitrală și de conciliațiune se prezidează în toate cazurile supuse judecății sale de către Președintele Camerei de Comerț locale sau în lipsa acestuia de un membru al acestei camere desemnat de dânsa;

Având în vedere că membrii Camerei de comerț, inclusiv Președintele ei, nu sunt investiți cu această calitate și prin urmare nu sunt competenți de a prezida Camera arbitrală decât dacă au fost aleși de un corp electoral special în conformitate cu art. 5, 6 și 25 din legea Camerei de comerț și industrie; Că în speță se constată din actele dosarului de fond că pentru judecarea pricinii adusă în recurs, Camera arbitrală a fost prezidată de o persoană, căreia i s'a atribuit calitatea de membru și vicepreședinte interimar al Camerei de comerț, nu prin alegere din partea corpului electoral prevăzut de citatele articole, ci printr'un act de dispozițiune al puterii executive, căreia nici un text de lege nu-i dă dreptul de a numi sau desemna, fie chiar și temporar, pe membrii Camerelor de comerț.

Că în atare caz, camera arbitrală a fost ilegal constituită și deciziunea sa urmează să fie casată pentru acest motiv fără a se mai discuta și celelalte motive de recurs.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apeland.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

În editura „Curierul Judiciar“ S. A., a apărut:

1). „C E K U L“, un interesant și documentat studiu economico-juridic, (circa 500 pagini), cu doctrina și jurisprudența română și străină, de d-l Avocat Dr. D. Găleşescu-Pyk. **LEI 380**

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 2 Noembrie 1927

Președinția d-lui ST. MLADOVEANU, Președinte

Ion Jianu cu Ministerul Justiției

Decizia No. 858

Recurs. Motive. Termen. Incompetință de ordine publică. Ridicare din oficiu. Dacă un motiv de recurs privitor la incompetința de ordine publică a instanțelor poate fi respins ca tardiv (art. 109pr. civ.).

Magistrați amovibili. Contencios administrativ. Măsură disciplinare. Punere în disponibilitate. Competință. (Art. 139, 193 leg. de org. judecătorească).

1) *Potrivit art. 139 pr. civ. incompetența de ordine publică a instanțelor poate fi propusă în orice stare a pricinii și chiar pentru prima oară înaintea Curții de Casație, care este în drept, potrivit aceluiași text de lege, să ridice din oficiu această chestiune, întru cât cercetarea ei nu comportă o verificare a elementelor de fapt.*

De vreme ce o atare chestiune poate fi ridicată chiar din oficiu de către Curtea de Casație, ea poate fi invocată, pentru rațiuni identice, și de către părți înaintea acestei instanțe, în orice moment, până la încheierea desbaterilor.

2) *Art. 139 și 193 din legea organizării judecătorești nu dau incompetința Ministrului Justiției, ca mijloc de îndepărtare permanentă din funcțiune a magistraților amovibili, decât „înlocuirea”, măsură care nu poate fi confundată, nici cu „distihuirea” nici cu „punerea în disponibilitate”, prevăzute de lege pentru magistrații inamovibili, întru cât acestor două pedepse legea le atribuie caracter și efecte speciale și alte organe disciplinare de aplicare, pe cari nu le prevede pentru măsura înlocuirii.*

Așa fiind, atunci când Ministrul Justiției aplică unui magistrat amovibil, în speță un prim procuror, pedeapsa punerii în disponibilitate, lucrează fără competență și violează art. 139 și 193 mai sus citate.

Recurentul Ion Jianu prin d. avocat I. Gr. Periețanu, intimatul, Ministerul de justiție, prin d. avocat Ulise Vasilescu.

Curtea,

Asupra motivului de casare depus prin petițiunea înreg. la No. 18366 din 927 în următorul cuprins:

„Exces de putere, incompetință și violarea articolului 139 comb. cu art. 193 și 211 din legea de organizare judecătorească.

Din dispozițiunile art. 139 combinat cu art. 193 și 211 din legea de organizare judecătorească reiese că Ministrul de justiție are acțiune disciplinară împotriva magistraților amovibili cari nu pot fi transferați, suspendați sau înlocuiți decât în conformitate cu art. 139, adică în baza unui raport de anchetă motivat, făcut de inspectorul judecătorească sau de alt magistrat delegat de ministru și pentru abateri grave dela datorie; deci ministrul nu are dreptul dela lege de a aplica pedeapsa punerii în disponibilitate.

„Această pedeapsă nu se poate aplica decât de comisiunile disciplinare, ale căror hotărâri se execută prin îngrijirea ministrului de justiție, conform art. 211 legea organică judecătorească, stabilitatea magistratului fiind garantată de lege. Or, subsemnatul magistrat stabil prin decret regal, conform legii, nu putea fi pus în disponibilitate decât în baza unei hotărâri a comisiei disciplinare, deci în urma unei judecăți, iar nu de ministru, care fără a avea competența de a pronunța punerea mea în disponibilitate, a aplicat totuși această pedeapsă, substituindu-se Comisiei disciplinare de judecată și făcându-se astfel judecător și executor al propriei sale hotărâri.

„Această chestiune de incompetință, fiind ratione materiae se poate invoca oricând și chiar din oficiu”.

Având în vedere că, în prealabil Ministrul justiției — intimat în recurs — a cerut ca acest motiv să fie anulat ca tardiv, incident pe care recurentul l-a combătut arătând că motivul — deși depus peste termen — fiind însă referitor la o chestiune de incompetență de ordine publică: incompetența Ministrului justiției de a aplica pedeapsa punerii în disponibilitate a magistraților amovibili, — această chestiune poate fi ridicată ori când și chiar din oficiu de către Curtea de Casație;

Considerând, că potrivit art. 109 pr. civ., incompetența de ordine publică a instanțelor poate fi propusă în orice stare a pricinii, ea poate fi invocată pentru prima oară înaintea Curții de Casație, care este în drept, potrivit aceluiași text de lege, să ridice din oficiu această chestiune, întrucât cercetarea ei nu comportă o verificare a elementelor de fapt.

Considerând că, de vreme ce o atare chestiune poate fi ridicată chiar din oficiu de către Curtea de Casație, ea poate fi invocată pentru rațiuni identice și de către părți înaintea acestei instanțe, în orice moment până la încheierea desbaterilor;

Că așa fiind, este fără interes a se cerceta dacă motivul de casare, prin care recurentul prezintă o atare chestiune, a fost sau nu depus în termen, legiuitorul autorizând invocarea ei din oficiu a înțeles evident să sustragă acest mijloc de casare sau anulare a hotărârilor și actelor judecătorești dela condițiunea termenului de depunere;

Considerând, de altă parte, că chestiunea incompetenței unui organ administrativ — în speță Ministerul Justiției — de a aplica singur fără intervenirea comisiunilor disciplinare anume pedepse funcționarilor sau magistraților stabili, este netăgăduit o chestiune de ordine publică, societatea însăși fiind interesată, ca actele și dispozițiunile referitoare la serviciile publice și la stabilitatea funcționarilor să fie îndeplinite de către acele organe administrative, cărora legea le conferă anume atari atribuțiuni; că prin urmare nesocotirea regulilor de competență în această materie nu poate fi în nici un caz acoperită prin renunțarea părților la dreptul de a se prevala de ea înaintea instanțelor, regulat și în termen sesizate prin acțiunea sau recursul lor; aceste instanțe, chiar în tăcerea părților, având dreptul — cum s'a arătat mai sus — de a releva chestiunea și a o pune în discuția părților;

Considerând că, în speță, Curtea ținând seama de principiile mai sus arătate, de discuțiunile urmate în instanță și de împrejurarea că chestiunea incompetenței relevată de recurent nu comportă verificări de fapt, ci numai o pură interpretare a textelor de lege, găsește că e necesar a se pune în discuțiunea părților această chestiune;

Având în vedere că, din decizia atacată și discuțiunile urmate azi în instanță, rezultă că aplicațiunea art. 139 și 193 din legea de organizare judecătorească, texte cari în prim rând, determină competența Ministrului în aplicarea măsurilor disciplinare, a fost dedusă în judecata Curții de Apel și Curtea a judecat că aceste texte au fost bine aplicate.

Că pentru a ajunge la această concluzie Curtea de Apel a examinat aplicațiunea articolelor citate numai sub raportul formelor criticate de recurent și anume: nemotivarea raportului de anchetă; neascultarea magistratului etc., fără însă a se ocupa și de chestiunea competenței autorității de care zisele texte se ocupă,

chestiune de ordine publică care nu putea fi acoperită prin tăcerea părților;

Că procedând astfel, Curtea de Apel a săvârșit un exces de putere și o violare a regulilor și principiilor prevăzute de articolul 139 și 193 din legea organizării judecătorești;

Pentru acest motiv decizia sa urmează a fi casată fără a mai discuta, ca inutile în cauză, celelalte motive de casare.

In fond:

Având în vedere că art. 193 și 139 din legea organizării judecătorești nu prevăd și nu dau în competența Ministrului justiției ca mijloc de îndepărtare permanentă din funcțiune a magistraților amovibili de cât „înlocuirea” măsură care nu poate fi confundată nici cu „destituirea” nici cu „punerea în disponibilitate” prevăzute de lege pentru magistrații inamovibili, întrucât acestor două pedepse legea le atribuie caracter și efecte speciale, și alte organe disciplinare de aplicațiune pe care nu le prevede pentru măsura „înlocuirii”.

Că astfel fiind și întrucât în speță Ministrul Justiției a aplicat recurentului, magistrat amovibil, pedeapsa punerii în disponibilitate adică o altă măsură disciplinară de îndepărtare permanentă din funcțiune de cât aceea a „înlocuirii” singura pe care legea o dă în căderea sa, prin aceasta a lucrat fără competență și a violat art. 139 și 193 mai sus citate;

Că deci, sub acest raport, acțiunea recurentului este întemeiată și urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

NOTA. — Decizia Inaltei Curți de Casație s. III pe care o publicăm e din cele mai importante. Ea marchează o îmbucurătoare evoluție în Jurisprudența supremei noastre instanțe, care dela o vreme, în limitele posibilului, pe de o parte, repară serios numeroasele spărturi pe cari le-a tot făcut și le face executiva în meterezele judiciare; pe de alta, apără cu mai multă energie pe cei lezați prin actele de autoritate arbitrară. Justiția, își îndeplinește astfel marele ei rol, cu tărie și independență, inspirând tutulor siguranța și încrederea, — fără de cari un stat nu poate viețui normal.

Prima chestiune soluționată de Inalta Curte, e conformă cu Jurisprudența sa anterioară, stabilită încă din 1921 prin *decizia nr. 472 bis din 1 Iunie*, dată după divergență, sub presidenția d-lui Victor Râmniceanu, publicată tot în acest număr al revistei. În speța atunci judecată era vorba de o rea constituire a instanței de fond (Cameră arbitrală de pe lângă Bursa Brăila). Motivul de casare, depus peste termenul cerut de legea organică a Inaltei Curți, a fost pus în discuția părților din oficiu (1).

În ce privește doctrina, ea este unanimă întru a recunoaște Curții de Casație facultatea, și, în anumite cazuri, chiar datoria, de a releva din oficiu

mijloacele trase din violarea unei reguli de ordine publică, căci cum spune cu drept cuvânt *Faye (La Cour de Cassation nr. 127)*: „nu poate depinde de tăcerea pledanților sau de consimțământul lor ca o regulă care nu e stabilită în interesul lor, ci în acela al ordinei și bunelor moravuri, să fie impunit nesocotită și violată”. Exemplele cele mai dese pe cari le oferă jurisprudența sunt referitoare la cazurile în cari există violarea principiului separațiunii puterilor, atingere adusă ordinei jurisdicțiilor sau omisiune de forme prescrise pentru validitatea hotărârilor. (*Faye, loc. cit. nota 2*).

Ca formulă generală, se socotește ca fiind de ordine publică mijlocul tras din violarea unei legi edictată în prim rând în interesul societății, luată în totalitatea ei și astfel cum e organizată, când acest interes s'ar găsi, cel puțin în mod virtual atins prin menținerea deciziei. Societatea poate fi considerată atunci ca parte în proces și orice considerație particulară trebuie să se plece în fața necesității de conservare socială. Acest caracter e recunoscut legilor constituționale, *acelora cari organizează corpurile judiciare, cărora le fixează compunerea, atribuțiile și competența*. Chestiunea legalității decretelor, deciziilor, regulamentelor e și ea în cel mai înalt grad de ordine publică și în totdeauna este examinată din oficiu. (*Faye, loc. cit. Nr. 130, 131*) (2).

În ce privește materia administrativă, *Appleton (Traité élémentaire du Contentieux administratif, Nr. 326)*, ocupându-se de chestia incompetenței spune următoarele: „în această materie nu există incompetență absolută și incompetență relativă: totul este aci de *ordine publică*, așa în cât consiliul de stat ar putea reține din oficiu incompetența, chiar dacă reclamantul a omis să invoace acest motiv. *Laferrière* (t. 2, pg. 496) indică rațiunea: „Desemnarea pe care legea o face tribunalului competent, după domiciliul pârâtului sau situația bunului litigios, are loc în prim rând în interesul părților, cari pot să renunțe; din potrivă, desemnarea autorității administrative însărcinată să ia o deciziune, e în totdeauna presupus făcută într'un interes public; ea e legată de un întreg sistem de repartitie de atribuțiuni care interesează însuși guvernământul statului”.

Nici umbră de îndoială dar că faptul Ministrului de justiție, de a aplică unui magistrat amovibil, pedepse pe cari legea de organizare judecătorească, le-a rezervat formal unor instanțe disciplinare, speciale, constituie un act săvârșit cu vădită incompetență în materie administrativă, și această incompetență fiind de ordine publică poate fi invocată

1) Vezi în ce privește ordinea publică, cu privire la imposibilitatea pentru instanțele de fond de a rezolvă o chestiune dintr-o lege de ordine publică, cum e legea de organizare judecătorească, pe temeiul unor preținse recunoașteri sau transacții ale părților. (Cas. III, dec. Nr. 163 din 16 Febr. 1927. *Jurisprudența Generală* Nr. 17 din 927 sp. 846).

2) Vezi în acelaș sens: *Crenon. Du Pourvoi en Cassation*, tom. II, Nr. 961 și urm. Consultă încă: *G. Alexianu, „Dreptul”* 1927 Nr. 40.

pentru prima oară înaintea Inaltei Curți de Casație și ridicată chiar din oficiu.

II. Cea de a doua problemă soluționată prin decizia pe care o publicăm, și care privește fondul pricinei, fusese anterior rezolvată de Inalta Curte, în complect de divergență, prin decizia Nr. ...., dată în procesul procurorului Bujoreanu, căruia Ministrul de justiție îi aplicase pedeapsa „destituirei“.

Chestiunea se pune astfel: *art. 139* comb. cu *193* l. org. jud. dă dreptul Ministrului de justiție, ca, pentru abateri grave dela datorie și pe baza unui raport de anchetă motivat, făcut de inspectorul judecătoresc sau de alt magistrat delegat de ministru conform legii, să *transfere*, să *suspende* sau *înlocuiască* pe magistrații amovibili. Din aceste trei măsuri numai suspendarea constituie o pedeapsă, căci numai pe ea o găsim figurând pentru pedepsele disciplinare limitativ și ierarhic enunțate de *art. 179*. El cert dar că, dacă legiuitorul a voit, pe de o parte, să lase la discreția ministrului menținerea sau scoaterea din funcțiune a magistraților amovibili, cum sunt membrii parchetelor, — lucru carecum explicabil dată fiind între altele, dependența lor de capul Parchetului din întreaga țară, care e ministrul justiției, — iar pe de altă parte să îngăduie aplicarea unei pedepse mai ușoare, ca suspendarea, care poate constitui uneori simplă măsură de precauție cu caracter provizoriu și fără consecințe grave, totuși acel legiuitor n'a înțeles să meargă atât de departe în cât să supui capriciului sau supărării unui ministru contrariat, întreaga soartă a acelor magistrați, dându-i puțința să aplice ab irato, sau din răzbunare, pedepse din acelea cari stigmatizează pe un om și-l scoate pentru totdeauna sau pentru un anumit timp din corpul judecătoresc. Ori din categoria acestor pedepse face parte: *disponibilitatea*, care după cum spune *art. 181* scoate pe cel pedepsit din ordinul judecătoresc, ne mai îngăduindu-i reprimirea decât după cel puțin doi ani dela expirarea pedepsei, — și mai ales *distituirea*, care nu numai că scoate din corpul judecătoresc pe cel pedepsit, dar îi stavilește pe veci accesul magistraturii.

Competința Ministrului de justiție fiind dar limitată, pentru considerațiuni de vădit interes obșteșc, prin dispoziții înscrise într-o lege de organizare, deci cu caracter de ordine publică, neîndoelnic este că atunci când el, necăjit sau calm, aplică unui magistrat amovibil pedepse pe cari legea le-a rezervat unor organe speciale, faptul său constituie o violare de lege, și măsura luată trebuie să fie anulată.

Cazul d-lui I. Jianu, fost prim-procuror de Olt, e tipic, ca să nu zicem prototipic. El justifică pe deplin *încătușările* pe cari legea de organizare judecătorească le-a impus ministrului de justiție, scoate în evidență oarecari vicii ale organizării

noastre judecătorești, și calamitățile pe cari executiva le impune judeciarei, mai ales când găsește câmp liber de acțiune.

Două grupuri adverse de politicieni, în preajma alegerilor, petreceau noaptea într'un local public, la Slatina. Un taraf de lăutari distră grupul liberal. Cel averescan, care se pregătea de alegeri, și din care făcea parte și polițaiul orașului, s'a simțit indispus de cântecul lăutarilor dela masa vecină, cântec ce părea impertinent și provocător. Polițaiul a fost rugat să intervie pentru a face să înceteze muzica. Intervenția sa, se înțelege, n'a fost bine primită, și un schimb violent de cuvinte a avut loc între polițai și unul dintre liberalii dela masă. Polițaiul s'a simțit ultragiât, cu încurajarea comesenilor săi. Scandal mare. Tapaj Primul procuror sesizat a dresat cuvenitele acte, dar n'a voit să aresteze, cum i se cerea, pe cel învinovățit de ultragi, avocat localnic, om cu suprafață, fost primar al orașului.

Centrul înconștientat de cele petrecute se emoționează. Ministrul de justiție chemă telegrafic în București pe primul-procuror și-i impută că simpatizează cu liberalii, apoi îl pune sub anchetă și delege pe d-l consilier Cernătescu, care la acea epocă îndeplinea funcțiunea de procuror-general al Curții de Apel din Craiova, cu facerea cercetărilor, în conformitate cu dispozițiunile *art. 139* l. org. judecătorești.

D-l procuror-general Cernătescu, se transportă în localitate, ignoră persoana celui pe care venise să-l ancheteze, nu-l ascultă, inspectează doar lucrările parchetului de Olt, pe cari le găsește în regulă, culege informațiuni din dreapta și din stânga, și, adoptând un stil polițienesc, întocmește următorul raport, pe care-l reproduce în întregime, pentru frumusețea lui, ca să rămâie:

Domnule Ministru,

Conformându-mă ord. dvs. Nr. 33402 din 16 Aprilie 1926, am onoare a răspunde următoarele:

Inspectând lucrările parchetului de Olt condus de d-l prim-procuror I. Jianu, le-am găsit în regulă, iar relațiunile sale cu colegii sunt cele mai normale.

În privința aptitudinilor sale profesionale, ele lasă mult de dorit, din cauză că dânsul n'are pregătirea necesară unei funcțiuni așa de importantă și de delicată.

D-l Președinte al Curții cu jurați mi-a afirmat că d-l prim-procuror s'a prezentat foarte slab cu rechizițiunile sale, insuficiente ca fond și formă.

Această nepregătire se datorește faptului că d-l prim-procuror n'a mai fost niciodată în parchet, fiind înaintat direct în această funcție din judecător de ocol.

Înaintarea d-sale apare ca o mare favoare a cărei cauză determinantă n'a putut fi decât intervenția oamenilor politici din acel timp, având nevoie de dânsul în localitate, căci altă calitate nu-i cunosc.

Chiar dacă acest magistrat ar putea cu timpul să capete aptitudinile necesare funcțiunii ce ocupă, în orice caz, nu la parchetul tribunalului Olt ar putea să le capete, deoarece are prea multe obligațiuni, față de cei care l-au servit. Numai într'altă localitate, la adăpost de orice intervenție politică din partea ce-

lor cari l-au servit, ar putea căpăta independența necesară în exercitarea misiunii sale.

La parchetul de Olt apare suspect, și deci lipsit de încredere pe care trebuie s'o inspire tuturor, mai cu seamă că în calitatea sa de prim procuror, este chemat să ia măsurile cele mai de rigoare în anumite ocazii, etc.

(ss) Procuror general *Al. Cernătescu*.

Nu-mi propun să comentez acest raport, pentru că ar fi să-i stric farmecul. Rezultă însă din contextul lui, că d-l consilier Cernătescu, care pentru lumea justițiabililor apăruse, în mod vag, ca un preferat al Partidului Poporului, prin simplul fapt al delegațiunii pe care o primise de a îndeplini funcțiunea de procuror-general al Curții de Apel din Craiova, (și aci stă vițiul pe care îl conține legea noastră de organizare judecătorească cu sistemul delegațiunilor în funcțiunile de procuror-general de Curte de Apel, din sânul magistraturii a-size inamovibile) — și-a dat osteneala de a risipi echivocul și a transforma bănuiala în certitudine.

D-sa se releva, prin raportul său, ca un veritabil militant al partidului poporului, pe care îl contraria direct sau pe cale de repercucie, prezența în magistratură a unui coleg, presupus favorit al partidului liberal (căci aceștia erau oameni politici din timpul când d-l Jianu fusese înaintat prim-procuror al tribunalului Olt, și tot aceștia intraseră în conflict cu polițaiul sub guvernul prezidat de d-l general Averescu).

Desigur, primul-procuror anchetat ar fi putut riposta în aceiași termeni anchetatorului. Dar nu vreau să insist. Exprim doar nădejdea, pe care am exprimat-o și înaintea Inaltei Curți de Casație, s. III, că asemenea acte, cari sunt de natură să coboare simțitor prestigiul magistraturii, nu se vor mai repeta, căci, precedente similare nu sunt la cunoștința mea, și cred că nici Supremei Instanțe, de când judecă în materie disciplinară și de contencios, nu i-a mai fost dat să vadă cazuri identice.

Aceasta e de altfel considerația pentru care am ținut să desvălui în prezenta notă întreg dedesubtul pricinii care a prilejuit remarcabila decizie a Inaltei Curți de Casație, s. III mai sus reproducă.

I. GR. PERIETEANU

TRIBUNALUL ROMANAȚI SECȚIA I

Audiența din 21 Ianuarie 1927

Președinția d-lui I. T. GEORGESCU jud. de ședință
Banca Caracal cu Moara Albina și Florea Ozun

Sentința Comercială No. 5

Acțiune cambială. Promisiune de dobânzi. Nu poate fi cerută în acțiunea cambială. Art. 273 c. com.

Promisiunea de dobânzi cuprinsă într-o cambie se consideră potrivit art. 273 c. com., ca nescrisă. Dacă ea nu poate fi cerută prin acțiunea cambială, poate însă face obiectul unei acțiuni separate pe calea dreptului comun chiar când ar fi cuprinsă într'un act separat.

S'au ascultat d-l avocat I. Antonescu pentru reclamanța Bancă Caracal și d-l avocat N. G. Nicolescu din partea debitoare principale Moara Albina.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de Banca Caracal, Societate Anonimă din Caracal, prin care cere ca părta Moara Albina, Societate Anonimă, tot din Caracal, ca debitoare principală și Florea Ozun, ca girant, să fie obligați în mod solidar la plata sumei de lei 50.000 capital în baza cambiei cu scadența la 30 August 1926, protestată pentru neplată, în plus și la plata de procente convenționale de 12 la sută pe an și un comision trimestrial de 3 jum. la sută.

Considerând că reclamanta cu biletul la ordin depus la dosar și protestat pentru neplată, face pe deplin dovada pretențiunilor sale în ce privește plata capitalului de 50.000 lei ce i se datorează de părți.

Că la aceste acte, se mai găsește alăturat un înscris intitulat „Convențiune” prin care părții se mai obligă a plăti o dobândă convențională de 12 la sută pe an și, în plus un comision trimestrial de 3 la sută, cu alfe cuvinte o dobândă totală de 26 la sută pe an.

Considerând că după dispozițiunile art. 273 c. com., promisiunea de dobânzi cuprinsă într-o cambie se consideră ca nescrisă.

Că această prohibițiune a legii a fost înscrisă nu pentru că stipulațiunea de dobânzi ar fi contrară ordinei publice, ci pentru a nu îngreuna circulațiunea cambiei, din cauza deselor calcule ce ar fi trebuit făcute.

Că dacă promisiunea de dobânzi nu poate fi cerută în acțiunea cambială, nimic nu împiedică ca ea să facă obiectul unei acțiuni separate pe calea dreptului comun și același lucru se va întâmpla și când promisiunea de dobânzi ar fi cuprinsă într'un act separat, cum e cazul în speță. În acest sens, cambia de I. N. Fințescu vol. I pag. 114; Cesare Vivante, ediție franceză, vol. III pag. 315, n. 1065.

Că așa fiind, urmează a recunoaște reclamantei dreptul nu mai la dobândă legală (art. 43 c. com. comb. cu art. 49 legea accelerării judecăților) și a-i rezervă pentru diferență până la cuantumul dobânzi convenționale calea unei acțiuni separate, după dreptul comun.

Că în asemenea condițiuni, acțiunea de față se privește în parte întemeiată urmând a fi admisă ca atare, cu trei mii lei cheltueli de judecată.

Văzând și art. 277 c. com.

Pentru aceste motive, admite în parte acțiunea, etc.

(ss) *I. Georgescu*.

Grefier, (ss) *Atanasescu*.

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA III

Audiența dela 7 Octombrie 1926

Președinția d-lui GH. V. MANOLIU judecător

Moștenitorii defunct C. Antonescu

Jurnalul No. 9099

Tranzacție. Anularea ei. Consecință. Avere a astfel obținută formează obiectul unei noi împărțeli. Un prim partaj intervenit între moștenitori.

Dacă moștenitorii în acest caz pot invoca dispozițiunile art. 63 alin. II pr. civ.

Petițiune de hereditate. Tribunalul unde urmează să fie introdusă. Acțiune care cuprinde două capete de cereri.

1) Când între moștenitori a urmat un prim partaj asupra averii rămase pe urma lui de cujus, fără ca în actul de partaj să se arate că s'a împărțit întreaga avere, și dacă în urmă se cere anularea unei tranzac-

fiuni, care are de obiect o avere situată în altă localitate decât Trib. deschiderii succesiunii, și asupra căreia de cujus, a putut să aibă un drept, această cerere se va îndrepta la Trib. locului unde s'a deschis moștenirea, potrivit disp. art. 63 alin. II proc. civ.

II) Acțiunea în petițiunea de hereditate, după părerea care predomină, urmează să se adreseze tot la Trib. locului unde s'a deschis succesiunea, iar nu la domiciliul pârâtului.

III) Când o acțiune e pornită pentru două capete de cereri, primul având de obiect anularea unei tranzacții și ca urmare partajul averii ce face parte din succesiune, al doilea capăt de cerere, partajul averii, fiind urmarea necesară al celui dintâi și această cerere se va judeca tot la Trib. locului unde s'a deschis succesiunea și unde este intentată acțiunea pentru anularea convențiunii.

S'a ascultat din partea recl. moștenitori d. avocat G. Ivănceanu, iar din partea moștenitorilor pârâți, d. avocat, Bosnief Paraschivescu.

Tribunalul,

Asupra excepțiunii de incompetență ridicată de pârâți.

Având în vedere susținerile orale ale părților și concluziunile scrise.

Având în vedere, că prin acțiune, reclamantii pretind anularea tranzacțiunii intervenite între G. Antonescu și pârâți, asupra moșiei Meri-Goala din Teleorman, față cu titlurile și drepturile acestor moștenitori pentru că def. G. Antonescu, sub forma aceluia act ar fi căutat să avantajeze pe unii din copiii săi, și fiind socotită ca o liberalitate, ea urmează să fie redusă, întrecând cotitatea disponibilă și în consecință împărțită între comoștenitorii defunctului.

Având în vedere, că reclamantii susțin, că dacă pârâții dețin imobilul Meri-Goala, nu este numai testamentul def. T. Nicolae, ci și tranzacția între ei și autorul comun G. Antonescu, care eră reprezentantul rezervatarilor def. T. Nicolae, pe temeiul actului de vânzare-cumpărare, deoarece arată reclamantii că nu mai erau alți fii legitimi.

Că deci, def. G. Antonescu, care avea dreptul după cum susțin reclamantii să reducă disp. testamentară a def. T. Nicolae în favoarea pârâților, averea ce ar fi dobândit ar fi rămas în patrimoniul lui G. Antonescu.

Având în vedere că acțiunea reclamantilor are de obicei anularea tranzacțiunii sus vorbite, ca fiind o convențiune nulă, întemeiată pe viciul de consimțământ clamanților are de obicei anularea tranzacției sus vorbite, ca fiind o convențiune nulă, întemeiată pe viciul de consimțământ și al doilea fiind o liberalitate, urmează să fie redusă și ea consecință împărțită averea între moștenitori a averii astfel obținută.

Având în vedere că fiind vorba de pretențiuni ce moștenitori au unii contra altora, până la desăvârșita împărțea a moștenirii, asemenea cereri potrivit disp. art. 63 al II. pr. civ. să îndreptă la Tribunalul unde sa deschis succesiunea.

Având în vedere, că reclamantii, pretind că au un drept de moștenire asupra moșiei Meri Goala, pe care drept îl dețin dela def. G. Antonescu, a cărui moștenire s'a deschis în Ploesti, Trib. Prahova, este competente a judeca aceste pretențiuni.

Având în vedere, că deși a urmat un partaj al averii def. G. Antonescu între comoșt. săi, tot Trib. Prahova este competent, de a judeca și neintelegerile și pretențiunile ce s'ar ivi între moștenitori și asupra altei averi a def. pentru că pe de o parte moșt. n'au arătat în actul lor de împărțea că n'ar mai exista și altă avere, iar pe de altă parte disp. art. 63 al II. pr. civ. conține o disp. gen. fără nici o restricțiune; legea se aplică primă de ceeace se întâmplă mai adeseori, în cazul unui partaj

partaj; că, dacă ar fi vorba să se facă un alt partaj asupra unei averi neprevăzută în primul partaj, ar urma să se cheme pe comoșt. la Trib. domiciliul lor și nu al succesiunii; legea a creat o disp. de favoare și nu găsim nici logic și nici rațional ca în al doilea partaj să se procedeze altfel, supunând pe părți la cheltuieli și pierderi de timp.

Că dacă am considera acțiunea recl. ca o petițiune de hereditate, încă n'ar fi locul să se îndrepte acțiunea la alt Trib. cu toată controversa ce există asupra acestei chestiuni, și în care, prevalează părerea ca și aceste acțiuni să se îndrepte tot la Trib. ultimului domiciliu a def.; ori recl. în calitate de moșt. al def. G. Antonescu, pretinzând o avere în numele acestuia, avere ce se cuvează lui, urmează ca acțiunea să fie intentată la Trib. ultimului său domiciliu.

Că reclamantii, pornind acțiunea pentru două capete de cereri: anularea tranzacției și partajul averii succesoriale, al doilea capăt de cerere nu este de cât urmarea necesară a celui dintâi, căci ar fi de neînțeles ca pretențiunile între comoșt. să se îndrepte la tribunalul unde s'a deschis succesiunea iar rezolvarea ulterioară, la care dă loc aceste pretenții, să fie îndreptată la diferite Tribunale, după domiciliul pârâților sau situațiunea imobilelor.

Că deci, incidentul de incompetență este nefundat și urmează a fi respins, reținând judecarea acestui proces.

După care recl. Constanța C. Palada, Mihail G. Antonescu, George G. Antonescu, Locot-Col. C. Palada și ca soț, Aurelia H. Hoti și soțul H. Hoti, prin d-l avocat Ivănceanu, care au cerut un termen pentru judecarea procesului în fond pentru care.

Tribunalul amână judecarea procesului la 25 Noembrie 1926, termen dat în cunoștința reclamantilor iar pârâții se vor cita, menține chemarea la interogator.

judecător de sedință. (ss) Gh. V. Manoliu

Grefier (ss) Sp. Iordănescu

Cel mai nemerit Cadou

Ce se poate oferi studenților și tinerilor magistrați și avocați

- 5 VOL. opera completă TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA I. Tanoviceanu, broșate lei 2500; legate și așezate într-o cutie lei 3000.
- 2 VOL. opera completă (ed. III) CALAUZA CETAȚEANULUI de I. Rădoi, lei 900 broșate; lei 1200 legate.
- 8 VOL. BIBLIOTECA MARELOR PROCESE, broșate lei 1000; legate lei 1300.
- 2 VOL. opera completă CONTRACTUL DE TRANSPORT de Christoforeanu. Prețul 600 lei
- 1 VOL. STUDII DE DREPT CIVIL COMPARAT de G. P. Docan. Lucrare premiată de Academia Română. Lei 280.
- 1 VOL. opera completă CEKUL, studiu economico-juridic de Dr. Gălășescu-Pyk, avocat. Prețul lei 380.
- 1 VOL. EXECUTAREA SILITA ASUPRA BUNURILOR NEMIȘCATOARE de avocatul N. Luca (ed. 2), revăzută și pusă la zi de avocatul Cons. Popescu. Prețul lei 230.

La 20 Decembrie a. c. va apare în editura „Curierul Judiciar” REGIMUL INTERNAȚIONAL AL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMANIA, de D-nul ~~Dr. Gălășescu~~, avocat, un foarte interesant și documentat studiu asupra brevetelor de invențiuni, mărci de fabrică, modele desene, etc.